

TÜRMÖB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

2025/1. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı
Sermaye Piyasası Mevzuatı
8 Mayıs 2025 Perşembe – 18.00 - 20.00 (2 Saat)

- Uyarı!** [1] Cevaplama öncesi, sorularda eksik sayfa ya da basım hatası bulunup bulunmadığını kontrol ediniz ve gerektiğinde sınav görevlilerine başvurunuz.
[2] Cevap kağıdı üzerine, “not talep eden ifadeler” veya “cevap dışında herhangi bir şey” yazılması yasaktır. Bu kurala aykırı davranan adayların kağıtları değerlendirme dışı bırakılacaktır.
[3] **Bu sınav 5 sorudan oluşmaktadır.**

Açıklama: Sorularda ad, isim ve unvan olarak örneklendirilen gerçek ve tüzel kişi şahıs ve şirketler, tamamıyla hayal ürünü olarak örneklendirme amaçlı kullanılmış olup herhangi bir kişiyi ve şirketi ifade edecek mana ve anlamda kullanılmamıştır.

Sorular

Soru 1-6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve Borçlanma Aracı Sahipleri Kurulu Tebliği (II-31/A.1) kapsamında, “*Borçlanma aracı sahipleri kurulu*” na ilişkin genel usul ve esasları açıklayınız. (22 Puan)

Soru 2-Yasal izinli olarak bankacılık faaliyetinde bulunan Yıldızbank A.Ş. %45 oranında sermayesine sahip olduğu Güneşli Portföy Yönetim A.Ş.’nin ortağıdır. Yıldızbank A.Ş. halka açık ortaklık olarak ortaklık payları (hisse payları) Borsa İstanbul A.Ş.’de işlem görmektedir olup, iştiraki/bağlı ortaklığı olan Güneşli Portföy Yönetim A.Ş. ise halka açık ortaklık değildir. Ana faaliyet konusu yatırım fonlarının kurulması ve yönetimi olan Güneşli Portföy Yönetim A.Ş. kurmuş olduğu şemsiye fonun altında “*Güneşli Hisse Senedi Yoğun Fon*” şeklinde yeni bir fon kurmuştur. Anılan şirketlerin halka arz, faaliyet gösterme, fon kurmaya ve diğer hususlara ilişkin olarak tüm yasal prosedürleri yerine getirdiği ve herhangi bir aykırılığın olmadığı, örnek durumlara ilişkin tespit, emsal araştırma ve delillendirmelerin Sermaye Piyasası Kurulu’na yapıldığı kabul edilmiştir.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun “*Örtülü kazanç aktarımı yasağı*”, “*Örtülü kazanç aktarımında uygulanacak tedbirler*”, “*İdari Para Cezası Gerektiren Fiiller ve Sermaye Piyasası Suçları*” çerçevesinde aşağıdaki durumları, Kanunun “*Kolektif Yatırım Kuruluşları*” hükümlerini de dikkate alarak, örnek olaya göre değerlendiriniz/açıklayınız, yapılacakları/yapılması gerekenleri belirtiniz.

a-Yıldızbank A.Ş. ile Güneşli Portföy Yönetim A.Ş. arasında yapılan kredi sözleşmesi uyarınca, Yıldızbank A.Ş. Güneşli Portföy Yönetim A.Ş.’ye 24 ay vadeli yıllık %18 faiz oranı üzerinden kredi kullanmıştır. Güneşli Portföy Yönetim A.Ş.’de söz konusu krediyi Güneşli Hisse Senedi Yoğun Fona portföy oluşumunu sağlamak ve ihraç edilen katılma paylarının satışından karşılanmak/mahsup edilmek üzere toplam 200 Milyon TL avans olacak şekilde kullanırtmış/vermiştir. Bu kredi karşılığı Güneşli Portföy Yönetim A.Ş. vade sonunda anapara dışında toplam 76 Milyon TL faiz+masraf ödemesi yapmıştır. Aynı dönemlerde söz konusu Bankanın benzer krediler için uyguladığı faiz oranının yıllık %46 olduğu ve bu kapsamda ödenmesi gereken faiz +masraf toplamının ise toplam 194 Milyon TL olması gerektiği şeklinde belirleme yapılmıştır. Ayrıca Güneşli Portföy Yönetim A.Ş., Güneşli Hisse Senedi Yoğun Fonun kuruluş masrafları olarak 2 Milyon TL harcama yapmış. Bu harcama ve avans karşılığı herhangi bir faiz/komisyon/gelir alınmamış/tahakkuk ettirilmemiş ve dava konusu da yapılmamıştır. Diğer taraftan Güneşli Portföy Yönetim A.Ş. faaliyetlerini yürütürken bedel ödemeksizin Yıldızbank A.Ş.’nin elektronik ve teknik alt yapısını kullanmış ve emsale göre bundan yıllık 16 Milyon TL tasarruf sağlamıştır. Yıldızbank A.Ş. bu kullanıma bağlı ilave bir masraf yapmamış, herhangi bir idari ve hukuki tasarruf ve takip söz konusu olmamıştır. (21 puan)

TÜRMÖB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

b-Günüşığı Portföy Yönetim A.Ş. Deniz Gayrimenkul Yatırım A.Ş.'ye olan 54 milyon TL borcunu Günüşığı Hisse Senedi Yoğun Fonun bu firmadan olan alacağından mahsup etmiş, kısa süre sonra emsal faiz oranını da dikkate alarak Günüşığı Hisse Senedi Yoğun Fona 58 Milyon TL olarak geri ödemiştir. (7 puan)

Soru 3-6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun yatırım kuruluşlarının faaliyetlerine yönelik olarak belirlenmiş olan "Teminatlar, yatırımcı varlıkları ve kullanım esasları"na ilişkin usul ve esasları/belirlemeleri ve bu kapsamda Sermaye Piyasası Kurulunun yetkilerini açıklayınız/anlatınız. (15 puan)

Soru 4-6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve Kanunun verdiği yetki dahilinde yayımlanan Sermaye Piyasası Araçlarının Satışı Tebliği (II-5.2) kapsamında, sermaye piyasası araçlarının halka arz yoluyla satışında uygulanabilecek yöntemlerden, "Talep toplama yoluyla satış yöntemi" ni açıklayınız/anlatınız. (20 puan)

Soru 5-6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında aşağıda belirtilen örnek olayı "Piyasa hozucu eylemler" ve "Sermaye Piyasası Suçları" kapsamında değerlendirerek, varsa tanımlı suç tipini ve cezasını belirleyiniz/açıklayınız/anlatınız.

"Ayşe KESKİN Borsa İstanbul A.Ş. yıldız pazarda işlem gören ve %50'si halka açık olan Uzayyolu Teknoloji ve İletişim A.Ş.'nin genel müdür yardımcısıdır. Ayşe KESKİN, Türkiye'de sermaye piyasasında menkul kıymetlere yatırımda bulunan kanuni merkezi ve işyeri İngiltere'de olan Eagle Investment Company'nin Türkiye'nin de dahil olduğu Avrasya masası şefi Jessica ALBA ile arkadaşır. Ayşe KESKİN Jessica ALBA ile olan arkadaş ortamında, çalıştığı şirket olan "Uzayyolu Teknoloji ve İletişim A.Ş.'nin yapay zeka alanında çok ilerlediği, geliştirdiği yazılımlar ve donanımlar ile uzay teknolojileri ve savunma sanayi alanında yeni buluşlara imza attığı, bu kapsamda bir çok yeni iş imkanları ve gelir getirici anlaşmaları imzalayacağı ve bu konularda görüşmeler yaptığı, dolayısıyla şirketin hasılatının artacağı ve değerinin aşırı bir şekilde fiyatlanacağı, bu yeni anlaşmalar ve iş imkanlarının kısa süre sonra özel durum açıklaması ile kamuya paylaşılacağı" mahiyetinde açıklamalarda bulunmuştur. Jessica ALBA bu duyurularına istinaden söz konusun şirketin paylarına alım emri vermiş/verdirmiş ve 15/10/2024 tarihinden itibaren 25 günlük süreçte Borsa İstanbul A.Ş.'de 1 TL nominal bedelli pay ortalama 36 TL'den 6.600.000 adet olarak alınmıştır. 20/11/2024 tarihinde Uzayyolu Teknoloji ve İletişim A.Ş. yeni geliştirdiği teknoloji kapsamında yeni iş ilişkisini ve anlaşmalarını özel durum açıklaması ile kamuya paylaşarak, gelecek karlılık kısa ve uzun dönem tahminlerini/tahminleri %400 artacak şekilde revize etmiş/edilmiştir. 31/12/2024 tarihinde 1 TL nominal bedelli payın piyasa fiyatı 96 TL, Borsa İstanbul A.Ş.'de şirketin 2024 yılı mali tablolarını kamuya sunması ile birlikte 6/3/2025 tarihi itibarıyla 1 TL nominal bedelli payın piyasa fiyatı 140 TL olacak şekilde işlem görmeye başlamış, Jessica ALBA bu tarihten itibaren 25 günlük süreçte payların tamamını ortalama 144 TL fiyattan satmış/sattırmıştır. Sermaye Piyasası Kurulu yapılan ihbara bağlı olarak yaptırdığı araştırma ve inceleme sonucu, Ayşe KESKİN'in, arkadaşı Jessica ALBA'nın da bulunduğu arkadaş ortamında bu şekilde açıklamalarda bulunduğunu ve Jessica ALBA'nın bu doğrultuda işlem yaptığını teyit/tespit etmiştir." (15 Puan)

2025/1. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı
Sermaye Piyasası Mevzuatı
8 Mayıs 2025 Perşembe – 18.00 - 20.00 (2 Saat)

- Uyarı!** [1] Cevaplama öncesi, sorularda eksik sayfa ya da basım hatası bulunup bulunmadığını kontrol ediniz ve gerektiğinde sınav görevlilerine başvurunuz.
[2] Cevap kağıdı üzerine, “not talep eden ifadeler” veya “cevap dışında herhangi bir şey” yazılması yasaktır. Bu kurala aykırı davranan adayların kağıtları değerlendirme dışı bırakılacaktır.
[3] **Bu sınav 5 sorudan oluşmaktadır.**

Açıklama: Sorularda ad, isim ve unvan olarak örneklendirilen gerçek ve tüzel kişi şahıs ve şirketler, tamamıyla hayal ürünü olarak örneklendirme amaçlı kullanılmış olup herhangi bir kişiyi ve şirketi ifade edecek mana ve anlamda kullanılmamıştır.

Sorular

Soru 1-6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve Borçlanma Aracı Sahipleri Kurulu Tebliği (II-31/A.1) kapsamında, “*Borçlanma aracı sahipleri kurulu*” na ilişkin genel usul ve esasları açıklayınız. (22 puan)

Soru 2-Yasal izinli olarak bankacılık faaliyetinde bulunan Yıldızbank A.Ş. %45 oranında sermayesine sahip olduğu Günişığı Portföy Yönetim A.Ş.’nin ortağıdır. Yıldızbank A.Ş. halka açık ortaklık olarak ortaklık payları (hisse payları) Borsa İstanbul A.Ş.’de işlem görmekte olup, iştiraki/bağlı ortaklığı olan Günişığı Portföy Yönetim A.Ş. ise halka açık ortaklık değildir. Ana faaliyet konusu yatırım fonlarının kurulması ve yönetimi olan Günişığı Portföy Yönetim A.Ş. kurmuş olduğu şemsiye fonun altında “*Günişığı Hisse Senedi Yoğun Fon*” şeklinde yeni bir fon kurmuştur. Anılan şirketlerin halka arz, faaliyet gösterme, fon kurmaya ve diğer hususlara ilişkin olarak tüm yasal prosedürleri yerine getirdiği ve herhangi bir aykırılığın olmadığı, örnek durumlara ilişkin tespit, emsal araştırma ve delillendirmelerin Sermaye Piyasası Kurulu’na yapıldığı kabul edilmiştir.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun “*Örtülü kazanç aktarımı yasağı*”, “*Örtülü kazanç aktarımında uygulanacak tedbirler*”, “*İdari Para Cezası Gerektiren Fiiller ve Sermaye Piyasası Suçları*” çerçevesinde aşağıdaki durumları, Kanunun “*Kolektif Yatırım Kuruluşları*” hükümlerini de dikkate alarak, örnek olaya göre değerlendiriniz/açıklayınız, yapılacakları/yapılması gerekenleri belirtiniz.

a-Yıldızbank A.Ş. ile Günişığı Portföy Yönetim A.Ş. arasında yapılan kredi sözleşmesi uyarınca, Yıldızbank A.Ş. Günişığı Portföy Yönetim A.Ş.’ye 24 ay vadeli yıllık %18 faiz oranı üzerinden kredi kullandırmıştır. Günişığı Portföy Yönetim A.Ş.’de söz konusu krediyi Günişığı Hisse Senedi Yoğun Fona portföy oluşumunu sağlamak ve ihraç edilen katılma paylarının satışından karşılanmak/mahsup edilmek üzere toplam 200 Milyon TL avans olacak şekilde kullandırtmış/vermiştir. Bu kredi karşılığı Günişığı Portföy Yönetim A.Ş. vade sonunda anapara dışında toplam 76 Milyon TL faiz+masraf ödemesi yapmıştır. Aynı dönemlerde söz konusu Bankanın benzer krediler için uyguladığı faiz oranının yıllık %46 olduğu ve bu kapsamda ödenmesi gereken faiz +masraf toplamının ise toplam 194 Milyon TL olması gerektiği şeklinde belirleme yapılmıştır. Ayrıca Günişığı Portföy Yönetim A.Ş., Günişığı Hisse Senedi Yoğun Fonun kuruluş masrafları olarak 2 Milyon TL harcama yapmış, Bu harcama ve avans karşılığı her hangi bir faiz/komisyon/gelir alınmamış/tahakkuk ettirilmemiş ve dava konusu da yapılmamıştır. Diğer taraftan Günişığı Portföy Yönetim A.Ş. faaliyetlerini yürütürken bedel ödemeksizin Yıldızbank A.Ş.’nin elektronik ve teknik alt yapısını kullanmış ve emsale göre bundan yıllık 16 Milyon TL tasarruf sağlamıştır. Yıldızbank A.Ş. bu kullanıma bağlı ilave bir masraf yapmamış, herhangi bir idari ve hukuki tasarruf ve takip söz konusu olmamıştır. (21 puan)

TÜRMÖB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

b-Günişığı Portföy Yönetim A.Ş. Deniz Gayrimenkul Yatırım A.Ş.’ye olan 54 milyon TL borcunu Günişığı Hisse Senedi Yoğun Fonun bu firmadan olan alacağından mahsup etmiş, kısa süre sonra emsal faiz oranını da dikkate alarak Günişığı Hisse Senedi Yoğun Fona 58 Milyon TL olarak geri ödemiştir. (7 puan)

Soru 3-6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun yatırım kuruluşlarının faaliyetlerine yönelik olarak belirlenmiş olan “*Teminatlar, yatırımcı varlıkları ve kullanım esasları*”na ilişkin usul ve esasları/belirlemeleri ve bu kapsamda Sermaye Piyasası Kurulunun yetkilerini açıklayınız/anlatınız. (15 puan)

Soru 4-6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve Kanunun verdiği yetki dahilinde yayımlanan Sermaye Piyasası Araçlarının Satışı Tebliği (II-5.2) kapsamında, sermaye piyasası araçlarının halka arz yoluyla satışında uygulanabilecek yöntemlerden, “*Talep toplama yoluyla satış yöntemi*” ni açıklayınız/anlatınız. (20 puan)

Soru 5-6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında aşağıda belirtilen örnek olayı “*Piyasa bozucu eylemler*” ve “*Sermaye Piyasası Suçları*” kapsamında değerlendirerek, varsa tanımlı suç tipini ve cezasını belirleyiniz/açıklayınız/anlatınız.

“Ayşe KESKİN Borsa İstanbul A.Ş. yıldız pazarda işlem gören ve %50’si halka açık olan Uzayyolu Teknoloji ve İletişim A.Ş.’nin genel müdür yardımcısıdır. Ayşe KESKİN, Türkiye’de sermaye piyasasında menkul kıymetlere yatırımda bulunan kanuni merkezi ve işyeri İngiltere’de olan Eagle Investment Company’nin Türkiye’nin de dahil olduğu Avrasya masası şefi Jessica ALBA ile arkadaştır. Ayşe KESKİN Jessica ALBA ile olan arkadaş ortamında, çalıştığı şirket olan “*Uzayyolu Teknoloji ve İletişim A.Ş. ’nin yapay zeka alanında çok ilerlediği, geliştirdiği yazılımlar ve donanımlar ile uzay teknolojileri ve savunma sanayi alanında yeni buluşlara imza attığı, bu kapsamda bir çok yeni iş imkanları ve gelir getirici antlaşmaları imzalayacağı ve bu konularda görüşmeler yaptığı, dolayısıyla şirketin hasılatının artacağı ve değerinin aşırı bir şekilde fiyatlanacağı, bu yeni antlaşmalar ve iş imkanlarının kısa süre sonra özel durum açıklaması ile kamuya paylaşılacağı*” mahiyetinde açıklamalarda bulunmuştur. Jessica ALBA bu duyurularına istinaden söz konusun şirketin paylarına alım emri vermiş/verdirmiş ve 15/10/2024 tarihinden itibaren 25 günlük süreçte Borsa İstanbul A.Ş.’de 1 TL nominal bedelli pay ortalama 36 TL’den 6.600.000 adet olarak alınmıştır. 20/11/2024 tarihinde Uzayyolu Teknoloji ve İletişim A.Ş. yeni geliştirdiği teknoloji kapsamında yeni iş ilişkisini ve anlaşmalarını özel durum açıklaması ile kamuya paylaşarak, gelecek karlılık kısa ve uzun dönem tahminlerini/tahminleri %400 artacak şekilde revize etmiş/edilmiştir. 31/12/2024 tarihinde 1 TL nominal bedelli payın piyasa fiyatı 96 TL, Borsa İstanbul A.Ş.’de şirketin 2024 yılı mali tablolarını kamuya sunması ile birlikte 6/3/2025 tarihi itibarıyla 1 TL nominal bedelli payın piyasa fiyatı 140 TL olacak şekilde işlem görmeye başlamış, Jessica ALBA bu tarihten itibaren 25 günlük süreçte payların tamamını ortalama 144 TL fiyattan satmış/sattırmıştır. Sermaye Piyasası Kurulu yapılan ihbara bağlı olarak yaptırdığı araştırma ve inceleme sonucu, Ayşe KESKİN’in, arkadaşı Jessica ALBA’nın da bulunduğu arkadaş ortamında bu şekilde açıklamalarda bulunduğunu ve Jessica ALBA’nın bu doğrultuda işlem yaptığını teyit/tespit etmiştir.” (15 Puan)

2025/1. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı

Sermaye Piyasası Mevzuatı

8 Mayıs 2025 Perşembe – 18.00 - 20.00

SINAV KOMİSYONU CEVAPLARI

Cevap 1-6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve Borçlanma Aracı Sahipleri Kurulu Tebliği (II-31/A.1) kapsamında, “*Borçlanma aracı sahipleri kurulu*” na ilişkin genel usul ve esasların açıklanması istenmiştir.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun “*Borçlanma aracı sahipleri kurulu*” başlıklı 31/A maddesinde;

“(1) *İhraççının tedavülde bulunan borçlanma araçlarının sahipleri, borçlanma aracı sahipleri kurulunu oluşturur. İhraççının her bir tertip borçlanma aracı sahipleri de ayrı bir borçlanma aracı sahipleri kurulu oluşturabilir.*

(2) *Borçlanma aracı sahipleri kurulunun ihraççının yönetim kurulu tarafından veya borçlanma araçları sahipleri tarafından toplantıya çağrılmasına ve borçlanma aracı sahipleri kurulunda karar alınmasına ilişkin esasların ve şartların, ihraççı tarafından borçlanma aracı ihracı nedeniyle hazırlanan izahname ve/veya ihraç belgesinde belirlenmesi zorunludur.*

(3) *Borçlanma aracı sahipleri kurulunda karar alınabilmesi için, Kurul tarafından veya izahname ve/veya ihraç belgesinde aksine daha ağır nisap öngörülmüş bulunmadıkça; her bir tertip borçlanma araçlarının nominal bedelleri toplamının asgari yarısını temsil eden borçlanma aracı sahiplerinin veya ihraççının tedavülde bulunan tüm borçlanma araçlarının sahiplerinin oluşturacağı kurul için tedavülde bulunan tüm borçlanma araçlarının nominal tutarının asgari yarısını temsil eden borçlanma aracı sahiplerinin olumlu oyu şarttır. Kurulca öngörülen nitelikli çoğunlukla alınacak borçlanma aracı sahipleri kurulu kararları bu kararlara olumlu oy vermeyen borçlanma aracı sahipleri için de hüküm ifade eder.*

(4) *Borçlanma aracı sahiplerini temsil etmek üzere temsilci atanabilir.*

(5) *Borçlanma araçlarının geri ödemelerinde temerrüt oluştuktan sonra bu borçlanma araçlarının hüküm ve şartlarının değiştirilmesi hâlinde, borçlanma aracının temerrüdü nedeniyle başlatılmış tüm takipler ilgili borçlanma aracının hüküm ve şartlarının değiştirilmiş kabul edildiği tarih itibarıyla durur, ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararları uygulanmaz, bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez. Borçlanma aracından doğan tüm borçlar ifa edildikten sonra duran takipler düşer.*

(6) *Kurul, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”Şeklinde belirleme yapılmıştır.*

Borçlanma Aracı Sahipleri Kurulu Tebliği (II-31/A.1)’nin “*Borçlanma aracı sahipleri kurulu*” başlıklı 4 üncü maddesinde;

“(1) *Herhangi bir tertip veya birden fazla tertip borçlanma aracına ilişkin olarak hazırlanan izahname veya ihraç belgesinde yer verilen veya bu belgelere dayanılarak MKK’da tanımlanmış faiz, vade, anapara ile varsa izahname veya ihraç belgesinde belirtilmiş borçlanma aracının diğer asli hüküm ve şartlarında, yatırımcıların yatırım kararlarını etkileyecek nitelikteki değişikliklerin yapılabilmesi için ilgili tertip borçlanma aracı sahiplerinin oluşturduğu Tertip BASK’ın karar alması gerekir.*

(2) *Tertip BASK toplantılarında kararlar, izahname ve/veya ihraç belgesinde aksine daha ağır nisap öngörülmüş bulunmadıkça, her bir tertibin tedavülde bulunan toplam nominal bedelinin üçte iki çoğunluğunu temsil eden borçlanma aracı sahiplerinin olumlu oyu ile alınır. Tertip BASK*

toplantılarında alınan kararlar toplantı tarihinden itibaren en geç üç iş günü içerisinde ihraççının yönetim kurulu tarafından onaylanmadıkça geçerli olmaz. İhraççının yönetim kurulu tarafından onaylanan ve Genel BASK kararı ile reddedilmemiş olan Tertip BASK kararları, bu kararlara olumlu oy vermeyen veya usulüne uygun şekilde yapılan çağrıya rağmen toplantıya katılmayan aynı tertip borçlanma aracı sahipleri için de hüküm ifade eder.

(3) Tertip BASK'ta alınmış ve ihraççının yönetim kurulunca onaylanmış bir kararın kendi haklarını olumsuz etkilediği gerekçesiyle ihraççının aynı veya farklı ihraç tavanlarına dahil tedavülde bulunan tüm diğer tertip borçlanma araçlarının nominal değerinin yüzde yirmisine sahip olanlar yönetim kurulunun onay kararından itibaren en geç beş iş günü içinde Genel BASK'ın toplanmasını talep edebilir. Bu süre geçtikten sonra Genel BASK'ın toplanması talep edilemez ve Tertip BASK'ta alınan kararlar kesinlik kazanır.

(4) Genel BASK, ilgili Tertip BASK kararının ihraççının yönetim kurulu tarafından onaylandığı tarihten itibaren on beş iş günü içinde toplanır. Yönetim kurulu tarafından usulüne uygun yapılan çağrıya rağmen Genel BASK'ın bu süre içinde asgari olarak beşinci fıkra da yer alan karar nisabını sağlayacak şekilde toplanmaması halinde Tertip BASK kararları kesinlik kazanır.

(5) Genel BASK toplantılarında kararlar, bu toplantıya katılma hakkı veren borçlanma araçlarının toplam nominal bedelinin en az üçte iki çoğunluğunu temsil eden borçlanma aracı sahiplerinin oyu ile alınır. Genel BASK, Tertip BASK'ta alınmış ve ihraççının yönetim kurulunca onaylanmış olan ve kendi haklarını olumsuz etkileyen kararları görüşür. Görüşülen kararların üçte iki çoğunluk ile reddedilmesi halinde Tertip BASK kararı yürürlüğe girmez.

(6) Bu maddenin diğer fıkraları saklı kalmak üzere, borçlanma araçlarına ilişkin izahname veya ihraç belgesinde, borçlanma aracı sahiplerine karşı ihraççının finansal veya operasyonel durumuna ilişkin yer verilen taahhütlerde değişiklik yapılabilmesi için Tertip BASK kararının gerekli olup olmadığı ve gerekmesi halinde ilgili karar nisapları izahname veya ihraç belgesinde belirlenir. Bu fıkra kapsamında alınan karar için ayrıca Genel BASK'ın onayı aranmaz." Şeklinde belirleme yapılmıştır.

Bu kapsamda;

- İhraççının tedavülde bulunan borçlanma araçlarını elinde tutan borçlanma araçlarının sahipleri, borçlanma aracı sahipleri kurulunu (Genel BASK) oluşturmaktadır. İhraççının her bir tertip borçlanma aracı sahipleri de ayrı bir borçlanma aracı sahipleri kurulu oluşturabilecektir (Tertip BASK). **(2 puan)**
- Borçlanma aracı sahipleri kurulunun ihraççının yönetim kurulu tarafından veya borçlanma araçları sahipleri tarafından toplantıya çağırılmasına ve borçlanma aracı sahipleri kurulunda karar alınmasına ilişkin esasların ve şartların, ihraççı tarafından borçlanma aracı ihracı nedeniyle hazırlanan izahname ve/veya ihraç belgesinde belirlenmesi zorunlu bulunmaktadır. **(2 puan)**
- Bu kapsamda, herhangi bir tertip veya birden fazla tertip borçlanma aracına ilişkin olarak hazırlanan izahname veya ihraç belgesinde yer verilen veya bu belgelere dayanılarak MKK'da tanımlanmış faiz, vade, anapara ile varsa izahname veya ihraç belgesinde belirtilmiş borçlanma aracının diğer asli hüküm ve şartlarında, yatırımcıların yatırım kararlarını etkileyecek nitelikteki değişikliklerin yapılabilmesi için ilgili tertip borçlanma aracı sahiplerinin oluşturduğu Tertip BASK'ın karar alması gerekmektedir. **(2 puan)**
- Borçlanma aracı sahipleri kurulunda karar alınabilmesi için, Kurul tarafından veya izahname ve/veya ihraç belgesinde aksine daha ağır nisap öngörülmüş bulunmadıkça; her bir tertip borçlanma araçlarının nominal bedelleri toplamının asgari yarısını temsil eden borçlanma aracı sahiplerinin veya ihraççının tedavülde bulunan tüm borçlanma

araçlarının sahiplerinin oluşturacağı kurul için tedavülde bulunan tüm borçlanma araçlarının nominal tutarının asgari yarısını temsil eden borçlanma aracı sahiplerinin olumlu oyu şarttır. **(2 puan)** Ancak Tebliğ ile Kurul tarafından Genel BASK ve Tertip BASK için daha ağır bir nisap öngörülmüştür.

- Yapılan belirleme uyarınca her bir tertibin tedavülde bulunan toplam nominal bedelinin üçte iki çoğunluğunu temsil eden borçlanma aracı sahiplerinin olumlu oyu gerekmektedir. **(1 puan)** Tertip BASK toplantılarında alınan kararlar toplantı tarihinden itibaren en geç üç iş günü içerisinde ihraççının yönetim kurulu tarafından onaylanmadıkça geçerli olmayacaktır. **(1 puan)** İhraççının yönetim kurulu tarafından onaylanan ve Genel BASK kararı ile reddedilmemiş olan nitelikli çoğunlukla alınan Tertip BASK kararları, bu kararlara olumlu oy vermeyen veya usulüne uygun şekilde yapılan çağrıya rağmen toplantıya katılmayan aynı tertip borçlanma aracı sahipleri için de hüküm ifade edecektir. **(2 puan)**
- Tertip BASK'ta alınmış ve ihraççının yönetim kurulunca onaylanmış bir kararın kendi haklarını olumsuz etkilediği gerekçesiyle ihraççının aynı veya farklı ihraç tavanlarına dahil tedavülde bulunan tüm diğer tertip borçlanma araçlarının nominal değerinin yüzde yirmisine sahip olanlar yönetim kurulunun onay kararından itibaren en geç beş iş günü içinde Genel BASK'ın toplanmasını talep edebilir. Bu süre geçtikten sonra Genel BASK'ın toplanması talep edilemez ve Tertip BASK'ta alınan kararlar kesinlik kazanacaktır. **(2 puan)**
- Genel BASK, ilgili Tertip BASK kararının ihraççının yönetim kurulu tarafından onaylandığı tarihten itibaren on beş iş günü içinde toplanacaktır. Yönetim kurulu tarafından usulüne uygun yapılan çağrıya rağmen Genel BASK'ın bu süre içinde bu toplantıya katılma hakkı veren borçlanma araçlarının toplam nominal bedelinin en az üçte iki çoğunluğunu temsil eden borçlanma aracı sahiplerinin karar almasını sağlayacak şekilde toplanmaması halinde, Tertip BASK kararları kesinlik kazanacaktır. **(2 puan)**
- Genel BASK, Tertip BASK'ta alınmış ve ihraççının yönetim kurulunca onaylanmış olan ve kendi haklarını olumsuz etkileyen kararları görüşmektedir. Görüşülen kararların üçte iki çoğunluk ile reddedilmesi halinde Tertip BASK kararı yürürlüğe girmeyecektir. **(1 puan)**
- Borçlanma araçlarına ilişkin izahname veya ihraç belgesinde, borçlanma aracı sahiplerine karşı ihraççının finansal veya operasyonel durumuna ilişkin yer verilen taahhütlerde değişiklik yapılabilmesi için Tertip BASK kararının gerekli olup olmadığı ve gerekmesi halinde ilgili karar nisapları izahname veya ihraç belgesinde belirlenir. Bu kapsamda alınan karar için ayrıca Genel BASK'ın onayı aranmamaktadır. **(2 puan)**
- Borçlanma aracı sahiplerini temsil etmek üzere temsilci atanabilecektir. **(1 puan)**
- Borçlanma araçlarının geri ödemelerinde temerrüt oluşuktan sonra bu borçlanma araçlarının hüküm ve şartlarının değiştirilmesi hâlinde, borçlanma aracının temerrüdü nedeniyle başlatılmış tüm takipler ilgili borçlanma aracının hüküm ve şartlarının değiştirilmiş kabul edildiği tarih itibarıyla duracak, ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararları uygulanmayacak, bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemeyecektir. Borçlanma aracından doğan tüm borçlar ifa edildikten sonra duran takipler düşecektir. **(2 puan)**

Cevap 2-Verilen örneğe bağlı olarak 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun "Örtülü kazanç aktarımı yasağı", Örtülü kazanç aktarımında uygulanacak tedbirler", "İdari Para Cezası Gerektiren Fiiller ve Sermaye Piyasası Suçları" çerçevesinde alt bentler halinde verilen her bir durum itibarıyla, Kanunun "Kolektif Yatırım Kuruluşları" hükümlerinin de dikkate alınarak, örnek olaya göre değerlendirilmesi/açıklanması, yapılacakların/yapılması gerekenlerin belirtilmesi istenmiştir.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun "Örtülü kazanç aktarımı yasağı" başlıklı 21 inci maddesinde;

"(1) Halka açık ortaklıklar ve kolektif yatırım kuruluşları ile bunların iştirak ve bağlı ortaklıklarının; yönetim, denetim veya sermaye bakımından doğrudan veya dolaylı olarak ilişkide bulundukları gerçek veya tüzel kişiler ile emsallerine uygunluk, piyasa teamülleri, ticari hayatın basiret ve dürüstlük ilkelerine aykırı olarak farklı fiyat, ücret, bedel veya şartlar içeren anlaşmalar veya ticari uygulamalar yapmak veya işlem hacmi üretmek gibi işlemlerde bulunmak suretiyle kârlarını veya malvarlıklarını azaltarak veya kârlarının veya malvarlıklarının artmasını engelleyerek kazanç aktarımında bulunmaları yasaktır.

(2) Halka açık ortaklıklar ve kolektif yatırım kuruluşları ile bunların iştirak ve bağlı ortaklıklarının, esas sözleşmeleri veya iç tüzükleri çerçevesinde basiretli ve dürüst bir tacir olarak veya piyasa teamülleri uyarınca kârlarını ya da malvarlıklarını korumak veya artırmak için yapmaları beklenen faaliyetleri yapmamaları yoluyla ilişkili oldukları gerçek veya tüzel kişilerin kârlarının ya da malvarlıklarının artmasını sağlamaları da örtülü kazanç aktarımı sayılır.

(3) Halka açık ortaklıklar ve kolektif yatırım kuruluşları, ilişkili taraf işlemlerinin emsallerine, piyasa teamüllerine, ticari hayatın basiret ve dürüstlük ilkelerine uygun şartlarda gerçekleştirilmiş olduğunu belgelemek ve bu durumu tevsik edici bilgi ve belgeleri en az sekiz yıl süre ile saklamak zorundadırlar. Birinci fıkrafta belirtilen ilkelere aykırılığın tespitinde izlenmesi gereken usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenir.

(4) Kazanç aktarımının Kurulca tespiti hâlinde halka açık ortaklıklar, kolektif yatırım kuruluşları ile bunların iştirak ve bağlı ortaklıkları, Kurulca belirlenecek süre içinde kendilerine kazanç aktarımı yapılan taraflardan, aktarılan tutarın kanuni faizi ile birlikte mal varlığı veya kârı azaltılan ortaklığa veya kolektif yatırım kuruluşuna iadesini talep eder. Kendilerine kazanç aktarımı yapılan taraflar Kurulca belirlenecek süre içinde aktarılan tutarı kanuni faizi ile birlikte iade etmek zorundadır. Örtülü kazanç aktarımı yasağının ihlali ile ilgili 94 üncü ve 110 uncu maddeler ile ilgili mevzuatta öngörülen hukuki, cezai ve idari yaptırımlar saklıdır." şeklinde belirleme de bulunulmuştur.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun üçüncü kısmının dördüncü bölümünde "Kolektif Yatırım Kuruluşları" na yer verilmiştir. Yatırım ortaklıklarına ilişkin hükümlere 48-51 maddelerinde, yatırım fonlarına ilişkin hükümlere 52-54 üncü maddelerinde, portföy yönetim şirketlerine ilişkin hükümlere ise 55 inci maddede yer verilerek açıklamalar yapılmıştır.

Söz konusu Kanunun "Yatırım fonları" başlıklı 52 inci maddesinde;

"(1) Bu Kanun hükümleri uyarınca tasarruf sahiplerinden fon katılma payı karşılığında toplanan para ya da diğer varlıklarla, tasarruf sahipleri hesabına, inançlı mülkiyet esaslarına göre Kurulca belirlenen varlık ve haklardan oluşan portföy veya portföyleri işletmek amacıyla portföy yönetim şirketleri tarafından fon iç tüzüğü ile kurulan ve tüzel kişiliği bulunmayan mal varlığına yatırım fonu adı verilir.

(2) Yatırım fonlarının kuruluş izni alabilmesi için, kurucunun portföy saklama hizmetini yürütmek üzere Kurulca yetkilendirilmiş bir kuruluş ile anlaşmış olması ve fon iç tüzüğünün Kurulca onaylanması gereklidir. Yatırım fonu kuruluş başvuruları, gerekli belgelerin Kurula eksiksiz olarak sunulmasından itibaren iki ay içinde Kurul tarafından karara bağlanır ve keyfiyet ilgililere bildirilir.

(3) Portföy yönetim şirketi, fonu, yatırım fonu katılma payı sahiplerinin haklarını koruyacak şekilde temsil eder, yönetir veya yönetimini denetler. Portföy yönetim şirketi yatırım fonuna ait varlıklar üzerinde kendi adına ve fon hesabına mevzuat ve fon iç tüzüğüne uygun olarak tasarrufla bulunmaya ve bundan doğan hakları kullanmaya yetkilidir.

(4) Portföy yönetim şirketi ile katılma payı sahipleri arasındaki ilişkilere bu Kanunda, ilgili mevzuatta ve fon iç tüzüğünde hüküm bulunmayan hâllerde 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun 502 ila 514 üncü maddeleri hükümleri kıyasen uygulanır.

(5) Fon; tapu ve diğer resmî sicillere tescil, değişiklik, terkin ve düzeltme talepleri dâhil olmak üzere her türlü sicil işlemleri ile ortağı olacağı limited ve anonim şirketlerin kuruluş, sermaye artırımı veya pay devri işlemleri dâhil her tür ticaret sicili işlemleriyle sınırlı olarak tüzel kişiliği haiz addolunur. Yatırım fonu portföyünde bulunan taşınmazlar, taşınmaza dayalı haklar ve taşınmaza dayalı senetler tapu kütüğüne fon adına tescil edilir. Tapuda, ticaret sicilinde ve diğer resmî sicillerde fon adına yapılacak işlemler, portföy yönetim şirketi ile portföy saklama hizmetini yürüten kuruluşu temsil eden birer yetkilinin müşterek imzalarıyla gerçekleştirilir.

(6) Kurul, TCMB ve Hazine Müsteşarlığının görüşünü alarak fon katılma paylarının alım satımının TCMB tarafından günlük alım satım kurları ilan edilen yabancı para birimleri üzerinden yapılmasına izin verebilir.” Şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Yine 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun “Fon mal varlığının ayrılığı” başlıklı 53 üncü maddesinde;

“(1) Fonun mal varlığı, portföy yönetim şirketi ve portföy saklama hizmetini yürütecek kuruluşun mal varlığından ayrılır.

(2) Fon mal varlığı, fon hesabına olması ve fon iç tüzüğünde hüküm bulunması şartıyla kredi almak, türev araç işlemleri, açığa satış işlemleri veya fon adına taraf olunan benzer nitelikteki işlemlerde bulunmak haricinde teminat gösterilemez ve rehnedilemez. Fon mal varlığı portföy yönetim şirketinin ve portföy saklama hizmetini yürüten kuruluşun yönetiminin veya denetiminin kamu kurumlarına devredilmesi hâlinde dahi başka bir amaçla tasarruf edilemez, kamu alacaklarının tahsili amacı da dâhil olmak üzere haczedilemez, üzerine ihtiyati tedbir konulamaz ve iflas masasına dâhil edilemez.

(3) Fon mal varlığının tasfiyesi durumunda yalnızca katılma payı sahiplerine ödeme yapılabilir.

(4) Portföy yönetim şirketlerinin üçüncü kişilere olan borçları ve yükümlülükleri ile yatırım fonlarının aynı üçüncü kişilerden olan alacakları birbirlerine karşı mahsup edilemez.” Şeklinde hüküm tesis edilmiştir.

Kanunun 54 üncü maddesi ile de Sermaye Piyasası Kuruluna yatırım fonlarına ilişkin düzenleme yapma yetkisi verilmiştir.

Kanunun “Portföy yönetim şirketi” başlıklı 55 inci maddesinde;

“(1) Portföy yönetim şirketi, ana faaliyet konusu yatırım fonlarının kurulması ve yönetimi olan anonim ortaklıktır. Portföy yönetim şirketinin kurulması ve faaliyete geçmesi için Kuruldan izin alınması zorunludur. Buna ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir. Portföy yönetim şirketlerinin kuruluş başvuruları, gerekli belgelerin Kurula eksiksiz olarak sunulmasından itibaren altı ay içinde Kurul tarafından karara bağlanır ve keyfiyet ilgililere bildirilir.

(2) Portföy yönetim şirketlerinin kuruluşuna 43 üncü madde; kurucularına 44 üncü madde; yöneticilerine 45 inci maddenin ikinci fıkrası; çalışanlarına ise 42 nci madde hükümleri kıyasen uygulanır.

(3) Portföy yönetim şirketlerinin hizmet verdiği kişi ve kuruluşların portföylerinde yer alan saklamaya konu olabilecek varlıklar Kurulca belirlenen esaslar çerçevesinde portföy saklama hizmeti veren kuruluşlar nezdinde saklanır.

(4) Portföy yönetim şirketlerinin ortaklarına, pay devirlerine, asgari sermayesine ve sermaye yeterliliğine, yatırım fonu kurmalarına ve yönetmelerine, ana faaliyet konusunun yanı sıra portföy

yöneticiliği ve yatırım danışmanlığı faaliyetleri ile bunların dışında yapabilecekleri sermaye piyasası faaliyetlerine ve faaliyetleri nedeniyle teminat yatırma zorunluluklarına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenir. Portföy yönetim şirketleri tarafından yatırılan teminatlar rehnedilemez, kamu alacakları için olsa dahi haczedilemez, kullanılma amaçları dışında tasarruf edilemez, üçüncü kişilere devredilemez, iflas masasına dâhil edilemez ve üzerlerine ihtiyati tedbir konulamaz.

(5) Portföy yönetim şirketlerinin dönüşüm işlemleri ile esas sözleşme değişikliklerinde Kurulun uygun görüşünün alınması zorunludur.

(6) Portföy yönetim şirketleri, faaliyetlerini yürütürken yönetimlerindeki fonların, katılma payı sahiplerinin ve diğer müşterilerinin çıkarlarını gözetmekle yükümlüdürler.” Şeklinde belirleme yapılmıştır.

Kanunun 56 nci maddesi ile de “Portföy saklama hizmeti ve bundan doğan sorumluluk” başlığı altında düzenleme ve açıklamalara yer verilmiştir.

Buna göre kolektif yatırım kuruluşları yatırım ortaklıkları ve yatırım fonlarıdır. Portföy yönetim şirketlerinin, portföy yönetimi, danışmanlık hizmeti ve diğer sermaye piyasası faaliyetleri yanında ana faaliyet konusu yatırım fonlarının kurulması ve yönetilmesidir. Dolayısıyla yatırım fonlarını kurucusu ve yöneticisi Portföy yönetim şirketleri olmaktadır. Yatırım fonlarının istisnai durumlar dışında tüzel kişiliği bulunmamakta ve fonun mal varlığı diğer her bir fonun ve kurucusu olduğu portföy yönetim şirketinin mal varlığından ayrı bulunmaktadır.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun “İhraççıların hukuka aykırı işlemleri ile sermayeyi veya mal varlığını azaltıcı işlemlerinde uygulanacak tedbirler” başlıklı 92 nci maddesinde;

(1) Bu Kanuna tabi ihraççıların, kanuna, sermaye piyasası mevzuatına, esas sözleşme ve fon iç tüzüğü hükümlerine veya işletme maksat ve mevzuuna aykırı görülen durum ve işlemleri sebebiyle sermayenin veya mal varlığının azalmasına veya kaybına yol açtığı Kurulca tespit edilmesi hâlinde, Kurul;

a) 6102 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla ilgililerden aykırılıkların giderilmesi için tedbir almasını ve öngörülen işlemleri yapmasını istemeye ve gerektiğinde durumu ilgili mercilere intikal ettirmeye,

b) Bu durum ve işlemlerin hukuka aykırılığının Kurulca tespiti tarihinden itibaren üç ay ve her hâlde durum ve işlemin vuku tarihinden itibaren üç yıl içinde iptal davası ve beş yıl içinde butlan veya yokluğun tespiti davası açmaya,

c) Bu durum ve işlemlerin mevcudiyetinin ilk derece mahkeme kararı ile tespit edilmesi veya bu karar beklenmeksizin Kurulun talebi üzerine mahkeme tarafından karar verilmesi hâlinde bu işlemlerde sorumluluğu bulunanların imza yetkilerini kaldırmaya, ilgililer hakkında suç duyurusunda bulunulması hâlinde, yargılama sonuçlanıncaya kadar ilgilileri görevden almaya ve yapılacak ilk genel kurul toplantısına kadar görevden alınan yönetim kurulu üyelerinin yerine yenilerini atamaya, yetkilidir.

(2) Halka açık bankalar hakkında bu maddeye göre işlem tesis edilmeden önce Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun görüşü alınır.

(3) Bu madde kapsamında Kurul tarafından açılan dava ve takipler ile ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz taleplerinde Kurul her türlü harç ve teminattan muaftır.” şeklinde düzenleme yapılmıştır.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun “Örtülü kazanç aktarımında uygulanacak tedbirler” başlıklı 94 üncü maddesinde ise;

“(1) Kurul, 21 inci maddede belirtilen işlemlerde bulundukları tespit edilen halka açık ortaklıklar, kolektif yatırım kuruluşları ve bunların bağlı ortaklıkları ile iştiraklerinden denetleme

TÜRMÖB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

sonuçlarının Kurul tarafından belirlenecek usul ve esaslar dâhilinde ortaklara duyurulmasını istemeye, Kurulca belirlenen tutarın tayin edilen süre içinde iadesi için dava açmaya yetkilidir.

(2) 92 nci maddenin birinci ve üçüncü fıkraları bu madde bakımından da uygulanır.” Şeklinde belirleme yapılmıştır.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun “İdari Para Cezası Gerektiren Fiiller” başlığı altında “Genel esaslar” alt başlıklı 103 üncü maddesinin bir ve altıncı fıkrasında;

“(1)Bu Kanuna dayanılarak yapılan düzenlemelere, belirlenen standart ve formlara ve Kurulca alınan genel ve özel nitelikteki kararlara aykırı hareket eden kişilere Kurul tarafından yirmi bin Türk Lirasından iki yüz elli bin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir. Ancak, yükümlülüğe aykırılık dolayısıyla menfaat temin edilmiş olması hâlinde verilecek idari para cezasının miktarı bu menfaatin iki katından az olamaz. Tüzel kişilere, aykırılığın ağırlığı ve etkilediği mağdur sayısı dikkate alınarak bu fıkranın birinci cümlesinde yer alan asgari miktardan az olmamak üzere aykırılık tarihinden önceki son bağımsız denetimden geçmiş yıllık finansal tablolarında yer alan brüt satış hasılatının %1’i ile vergi öncesi kârının %20’sinden yüksek olanına kadar idari para cezası verilir. Tüzel kişiliğin niteliğine göre, brüt satış hasılatı ile vergi öncesi kârın belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar Kurulca düzenlenir.

.....

(6)Halka açık ortaklıklar ve kolektif yatırım kuruluşları ile bunların iştirak ve bağlı ortaklıklarının, esas sözleşmeleri veya iç tüzükleri çerçevesinde basiretli ve dürüst bir tacir olarak veya piyasa teamülleri uyarınca kârlarını ya da malvarlıklarını korumak veya artırmak için yapmaları beklenen faaliyetleri yapmamaları yoluyla ilişkili oldukları gerçek veya tüzel kişilerin kârlarının ya da malvarlıklarının artmasının sağlanması hâlinde ilgili tüzel kişiye Kurul tarafından yirmi bin Türk Lirasından iki yüz elli bin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir. Ancak, verilecek idari para cezasının miktarı elde edilen menfaatin iki katından az olamaz.” Şeklinde hüküm tesis edilmiştir.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun “İdari para cezalarının uygulanması” alt başlıklı 105 üncü maddesinin birinci fıkrasında;

“İdari para cezalarının uygulanmasından önce ilgilinin savunması alınır. Savunma istendiğine ilişkin yazının tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde savunma verilmemesi hâlinde, ilgilinin savunma hakkından feragat ettiği kabul edilir.” Şeklinde düzenleme yapılmıştır.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun “Sermayesi Piyasası Suçları” kapsamında “Güveni kötüye kullanma ve sahtecilik” başlıklı 110 uncu maddesinin birinci fıkrası (b) ve (c) bentleri ile üçüncü fıkrasında;

“(1) Aşağıdaki fiiller güveni kötüye kullanma suçunun nitelikli hâlini oluşturur; ancak bu durumda 5237 sayılı Kanunun 155 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre hükmolunacak ceza üç yıldan az olamaz:

.....

b)Yönetim, denetim veya sermaye bakımından dolaylı veya dolaysız olarak ilişkili bulunduğu diğer bir teşebbüs veya şahısla emsallerine göre bariz şekilde farklı fiyat, ücret ve bedel uygulamak örtülü işlemlerde bulunarak halka açık ortaklıkların kârını veya mal varlığını azaltmak

c) Halka açık ortaklıklar ve kolektif yatırım kuruluşları ile bunların iştirak ve bağlı ortaklıklarının, yönetim, denetim veya sermaye bakımından doğrudan veya dolaylı olarak ilişkide

TÜRMÖB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

bulundukları gerçek veya tüzel kişiler ile emsallerine uygunluk, piyasa teamülleri, ticari hayatın basiret ve dürüstlük ilkelerine aykırı olarak farklı fiyat, ücret, bedel, şartlar içeren anlaşmalar veya ticari uygulamalar yapmak veya işlem hacmi üretmek gibi işlemlerde bulunarak kârlarını veya malvarlıklarını azaltmak veya kârlarının veya malvarlıklarının artmasını engellemek

.....

(3) Birinci fıkranın (b) ve (c) bentleri kapsamına giren güveni kötüye kullanma suçunu işleyen kişi, etkin pişmanlık göstererek 21 inci maddenin dördüncü fıkrasında yer alan ödemenin yanı sıra bunun iki katı parayı Hazineye;

- a) Henüz soruşturma başlamadan önce ödediği takdirde, hakkında cezaya hükmolunmaz,*
- b) Soruşturma evresinde ödediği takdirde, verilecek ceza yarısı oranında indirilir,*
- c) Kovuşturma evresinde hüküm verilmeye kadar ödediği takdirde, verilecek ceza üçte biri oranında indirilir.” Şeklinde belirleme yapılmıştır.*

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun 115/1 inci maddesi kapsamında söz konusu Kanunda tanımlanan veya atıfta bulunulan suçlardan dolayı soruşturma yapılması için Sermaye Piyasası Kurulu tarafından Cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulması gerekmektedir. Bu başvuru muhakeme şartı niteliğinde olmakta, başvuru üzerine kamu davası açılması hâlinde iddianamenin kabulü ile birlikte, bir örneği Kurula tebliğ edilmekte ve Kurul aynı zamanda katılan sıfatını kazanmaktadır.

a-“Yıldızbank A.Ş. ile Günişığı Portföy Yönetim A.Ş. arasında yapılan kredi sözleşmesi uyarınca, Yıldızbank A.Ş. Günişığı Portföy Yönetim A.Ş.’ye 24 ay vadeli yıllık %18 faiz oranı üzerinden kredi kullandırmıştır. Günişığı Portföy Yönetim A.Ş.’de söz konusu krediyi Günişığı Hisse Senedi Yoğun Fona portföy oluşumunu sağlamak ve ihraç edilen katılma paylarının satışından karşılanmak/mahsup edilmek üzere toplam 200 Milyon TL avans olacak şekilde kullandırmış/vermiştir. Bu kredi karşılığı Günişığı Portföy Yönetim A.Ş. vade sonunda anapara dışında toplam 76 Milyon TL faiz+masraf ödemesi yapmıştır. Aynı dönemlerde söz konusu Bankanın benzer krediler için uyguladığı faiz oranının yıllık %46 olduğu ve bu kapsamda ödenmesi gereken faiz +masraf toplamının ise toplam 194 Milyon TL olması gerektiği şeklinde belirleme yapılmıştır. Ayrıca Günişığı Portföy Yönetim A.Ş., Günişığı Hisse Senedi Yoğun Fonun kuruluş masrafları olarak 2 Milyon TL harcama yapmış, Bu harcama ve avans karşılığı her hangi bir faiz/komisyon/gelir alınmamış/tahakkuk ettirilmemiş ve dava konusu da yapılmamıştır. Diğer taraftan Günişığı Portföy Yönetim A.Ş. faaliyetlerini yürütürken bedel ödemeksizin Yıldızbank A.Ş.’nin elektronik ve teknik alt yapısını kullanmış ve emsale göre bundan yıllık 16 Milyon TL tasarruf sağlamıştır. Yıldızbank A.Ş. bu kullanıma bağlı ilave bir masraf yapmamış, herhangi bir idari ve hukuki tasarruf ve takip söz konusu olmamıştır.”

Günişığı Portföy Yönetim A.Ş. bankacılık faaliyetinde bulunan Yıldızbank A.Ş.’nin iştiraki/bağlı ortaklığı konumundadır. Portföy Yönetim şirketlerinin ana faaliyet konusu yatırım fonları kurmak ve işletmektir. Bu kapsamda Günişığı Portföy Yönetim A.Ş. kurmuş olduğu şemsiye fonun altında Günişığı Hisse Senedi Yoğun Fon isminde ayrı bir yatırım fonu kurmuştur. Günişığı Hisse Senedi Yoğun Fon’un tüzel kişiliği bulunmamakla birlikte kolektif yatırım kuruluşu olarak 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine tabidir. Günişığı Portföy Yönetim A.Ş. doğrudan kolektif yatırım kuruluşu olan Günişığı Hisse Senedi Yoğun Fon ise dolaylı olarak sermaye ve yönetim yönüyle Yıldızbank A.Ş. ile ilişkilidir.

TÜRMÖB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

- Yıldızbank A.Ş.'nin iştiraki/bağlı ortaklığı olan Günişığı Portföy Yönetim A.Ş.'ye emsaline göre düşük faiz oranından kredi kullandırması, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 21/1 inci maddesine göre halka açık ortaklığın sermaye bakımından doğrudan ilişkili olduğu iştirak/bağlı ortaklığına emsallerine uygunluk, piyasa teamülleri, ticari hayatın basiret ve dürüstlük ilkelerine aykırı olarak farklı fiyat, ücret, bedel veya şartlar içeren anlaşmalar veya ticari uygulamalar yapmak suretiyle kârını veya malvarlığını azaltarak kazanç aktarımında bulunması şeklinde örtülü kazanç aktarımı yasağı kapsamındadır. **(2 puan)**
- Günişığı Portföy Yönetim A.Ş. faaliyetlerini yürütürken bedel ödemeksizin sermayesi yönünden bağlı olduğu Yıldızbank A.Ş.'nin elektronik ve teknik alt yapısını kullanması ve emsale göre bundan yıllık 16 Milyon TL tasarruf ve dolayısıyla menfaat sağlaması, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 21/2 nci maddesine göre halka açık ortaklığın, esas sözleşmeleri veya iç tüzükleri çerçevesinde basiretli ve dürüst bir tacir olarak veya piyasa teamülleri uyarınca kârlarını ya da malvarlıklarını korumak veya artırmak için yapmaları beklenen faaliyetleri yapmamaları yoluyla ilişkili oldukları gerçek veya tüzel kişilerin kârlarının ya da malvarlıklarının artmasını sağlamaları kapsamında örtülü kazanç aktarımı sayılmaktadır. Söz konusu durumda Yıldızbank A.Ş. Günişığı Portföy Yönetim A.Ş.'nin kendi elektronik ve teknik alt yapısını kullanmasına göz yummuş ve sessiz kalarak kazanç aktarımı yapmıştır. **(2 puan)**
- Günişığı Portföy Yönetim A.Ş.'nin Yıldızbank A.Ş.'den kullanmış olduğu 200 Milyon TL krediyi avans olarak Günişığı Hisse Senedi Yoğun Fon'un portföyünü oluşturmak için kullandırması ve sonra bunu satılan katılma paylarından mahsup etmesi ve yine fon kuruluşunda 2 Milyon TL harcama yapması örtülü kazanç aktarımı yasağı kapsamında değildir. 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun "*Kolektif Yatırım Kuruluşları*" ve Kanunun verdiği yetki dahilinde Sermaye Piyasası Kurulunun buna ilişkin yaptığı alt düzenlemeler kapsamında fon kurucusu olan portföy yönetim şirketleri, kurmuş olduğu fonun portföyünü oluşturmak amaçlı fona avans verebilecektir. Ayrıca fon kurucusu Günişığı Portföy Yönetim A.Ş. fonun kuruluşuna ilişkin olarak harcama yapabilecektir. Katılımcılardan alınan aidat/ komisyon geliri kurucunun gelirini oluşturacaktır. **(2 puan)**
- Örtülü kazanç aktarımı yasağı kapsamında Yıldızbank A.Ş. iştiraki/bağlı ortaklığı olan Günişığı Portföy Yönetim A.Ş.'ye $(194-76+16=)134$ Milyon TL kazanç aktarımında bulunmuştur. 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 21 inci maddenin dördüncü fıkrası hükümlerine göre Sermaye Piyasası Kurulu Yıldızbank A.Ş.'ye süre vererek, kendisine örtülü yoldan kazanç aktarımı yapılan Günişığı Portföy Yönetim A.Ş.'den aktarıldığı tespit edilen toplam 134 Milyon TL'nin hesaplanacak kanuni faizi ile birlikte tahsil edilmesini ve bu tutarın Yıldızbank A.Ş.'nin mal varlığına ve kazancına dahil edilmesini isteyecektir. **(2 puan)**

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun "*Örtülü kazanç aktarımında uygulanacak tedbirler*" başlıklı 94 üncü maddesi ve bununla ilintili 92 nci maddesi hükümleri doğrultusunda;

- Sermaye Piyasası Kurulu Yıldızbank A.Ş. ile Günişığı Portföy Yönetim A.Ş. nezdinde yapılan denetleme sonuçlarının ortaklara ve kamuoyuna açıklanmasını isteyebilecek, örtülü olarak aktarıldığı belirlenen 134 Milyon TL'nin belirlenen sürede tahsili/iadesi için dava açabilecektir. **(1 puan)**

Sermaye Piyasası Kurulu Yıldızbank A.Ş. için Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun da görüşünü alarak;

- İlgililerden aykırılıkların giderilmesi için tedbir alınmasını ve öngörülen işlemlerin yapılmasını, ilgili yerlere bildirimde bulunulmasını isteyebilecektir. **(1 puan)**
- Bu durum ve işlemlerin hukuka aykırılığının Kurulca tespiti tarihinden itibaren üç ay ve her hâlde durum ve işlemin vukuu tarihinden itibaren üç yıl içinde iptal davası ve beş yıl içinde butlan veya yokluğun tespiti davası açabilecektir. **(1 puan)**
- Örtülü kazanç aktarım yapıldığına ilk derece mahkemesince karar verilmesi veya bu karar beklenmeksizin Sermaye Piyasası Kurulu’nun talebi üzerine mahkeme tarafından karar verilmesi hâlinde, Kurul bu işlemlerde sorumluluğu bulunanların imza yetkilerini kaldırmaya, ilgililer hakkında suç duyurusunda bulunulması hâlinde, yargılama sonuçlanıncaya kadar ilgilileri görevden almaya ve yapılacak ilk genel kurul toplantısına kadar görevden alınan yönetim kurulu üyelerinin yerine yenilerini atamaya, yetkili olacaktır. **(1 puan)**
- 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun 21/1 inci maddesi kapsamında olan örtülü kazanç aktarımında, aktarıma neden olunan eylem hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektirmektedir. Söz konusu Kanunun 21/2 kapsamında olan kazanç aktarımı için ise sadece 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun 103/6 ncı maddesi gereği idari para cezası uygulanmasını gerektirmektedir. Bu durumda Yıldızbank A.Ş.’ye Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yirmi bin Türk Lirasından iki yüz elli bin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilecek ancak, verilecek idari para cezasının tutarı elde edilen menfaatin iki katından az olamayacağından en az $(16 \times 2 =) 32$ Milyon TL idari para cezası uygulanacaktır. İdari para cezalarının uygulanmasından önce ilgilinin savunmasının alınması gerektiğinden Yıldızbank A.Ş.’nin sorumlularının savunması alınacaktır. Savunma istendiğine ilişkin yazının tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde savunma verilmemesi hâlinde, ilgilinin savunma hakkından feragat ettiği kabul edilecektir. **(3 puan)**
- Diğer taraftan Kanunun 21/1 inci maddesi kapsamında olan örtülü kazanç aktarımına ilişkin olarak, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun “*Sermayesi Piyasası Suçları*” kapsamında “*Güveni kötüye kullanma ve sahtecilik*” başlıklı 110 uncu maddesinin birinci fıkrası (b) ve (c) bentleri ile üçüncü fıkrası doğrultusunda, Sermaye Piyasası Kurulunun Cumhuriyet başsavcılığına yapacağı suç duyurusuna bağlı olarak Yıldızbank A.Ş.’nin mali işlerden sorumlu yönetim kurulu üyesi/üyeleri örtülü kazanç aktarımına bağlı olarak 3 yıldan aşağı olmamak üzere hürriyeti bağlayıcı ceza ile muhatap olacaktır. **(2 puan)** Sermaye Piyasası Kurulunun suç duyurusunda bulunmasına istinaden örtülü olarak aktarılan 118 Milyon TL’nin Yıldızbank A.Ş.’ye ödenmesi yanında mali işlerden sorumlu yönetim kurulu üyesi/üyeleri pişmanlık hükümlerinden yararlanarak aktarılan kazanç tutarının iki katı tutarı olan $(118 \text{ Milyon} \times 2 =) 236$ Milyon TL tutarındaki meblağın Hazineye; savcılığın soruşturmaya başlamadan önce ödemesi halinde ceza söz konusu olmayacak, savcılığın soruşturmaya başladığı ancak iddianamenin hazırlanıp mahkeme tarafından kabulünden önce ödenmesi halinde cezanın yarısı, mahkemenin iddianameyi kabulünden sonra ancak henüz karar vermeden önce ödenmesi halinde ise cezanın üçte biri, oranında indirim uygulanacaktır. **(2 puan)**

TÜRMÖB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

- 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 115/1 inci maddesi kapsamında söz konusu Kanunda tanımlanan veya atıfta bulunulan suçlardan dolayı soruşturma yapılması için Kurul tarafından Cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulması gerekmektedir. Bu başvuru muhakeme şartı niteliğinde olmakta, başvuru üzerine kamu davası açılması hâlinde iddianamenin kabulü ile birlikte, bir örneği Kurula tebliğ edilmekte ve Kurul aynı zamanda katılan sıfatını kazanmaktadır. **(2 puan)**

b-Günişığı Portföy Yönetim A.Ş. Deniz Gayrimenkul Yatırım A.Ş.'ye olan 54 milyon TL borcunu Günişığı Hisse Senedi Yoğun Fonun bu firmadan olan alacağından mahsup etmiş, kısa süre sonra emsal faiz oranını da dikkate alarak Günişığı Hisse Senedi Yoğun Fona 58 Milyon TL olarak ödemiştir.

- Portföy Yönetim şirketlerinin ana faaliyet konusu yatırım fonları kurmak ve işletmektir. Bu kapsamda Günişığı Portföy Yönetim A.Ş. kurmuş olduğu şemsiye fonun altında Günişığı Hisse Senedi Yoğun Fon isminde ayrı bir yatırım fonu kurmuştur. Günişığı Hisse Senedi Yoğun Fon'un tüzel kişiliği bulunmamakla birlikte kolektif yatırım kuruluşu olarak 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine tabidir. Dolayısıyla Günişığı Hisse Senedi Yoğun Fon 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 21 inci maddesinde tanımlı örtülü sermaye kazanç aktarımı yasağı kapsamındadır. Kurucusu olan Günişığı Portföy Yönetim A.Ş. ile yönetim ve denetim yönüyle ilişkilidir. Alacağının kurucusu olan Günişığı Portföy Yönetim A.Ş.'nin borcuna mahsup edilmesi ve karşılığında herhangi bir bedel alınmamış olması halinde Kanunun 21 inci maddesi hükümleri doğrultusunda kazanç aktarımı oluşacaktır. Ancak yapılan mahsup işleminde geciktirilen süreye bağlı emsal faiz hesaplanarak mahsup edilen tutarın üzerinde bir ödeme de bulunulmuştur. Dolayısıyla 21 inci maddesi hükümleri doğrultusunda bir kazanç aktarımı söz konusu değildir. **(2 puan)**
- 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 52/3 maddesi doğrultusunda portföy yönetim şirketi, fonu, yatırım fonu katılma payı sahiplerinin haklarını koruyacak şekilde temsil eder, yönetir veya yönetimini denetler. Portföy yönetim şirketi yatırım fonuna ait varlıklar üzerinde kendi adına ve fon hesabına mevzuat ve fon iç tüzüğüne uygun olarak tasarrufla bulunmaya ve bundan doğan hakları kullanmaya yetkilidir. Kanunun 53/1 maddesine göre fonun mal varlığı, portföy yönetim şirketi ve portföy saklama hizmetini yürütecek kuruluşun mal varlığından ayrıdır. Kanunun 53/4 üncü maddesinde ise portföy yönetim şirketlerinin üçüncü kişilere olan borçları ve yükümlülükleri ile yatırım fonlarının aynı üçüncü kişilerden olan alacakları birbirlerine karşı mahsup edilemez. Dolayısıyla Günişığı Hisse Senedi Yoğun Fon'un alacağının Günişığı Portföy Yönetim A.Ş.'nin borcuna mahsup edilmesi Kanuna aykırı bir işlemdir. **(2 puan)**
- Kanuna aykırı bir işlem tesisi halinde, yapılan işlem suç teşkil etmiyorsa Sermaye Piyasası Kurulunca idari para cezası uygulanmaktadır. 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun "İdari Para Cezası Gerektiren Fiiller" kapsamında "Genel esaslar" alt başlıklı 103/1 maddesinde "Bu Kanuna dayanılarak yapılan düzenlemelere, belirlenen standart ve formlara ve Kurulca alınan genel ve özel nitelikteki kararlara aykırı hareket eden kişilere Kurul tarafından yirmi bin Türk Lirasından iki yüz elli bin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir. Ancak, yükümlülüğe aykırılık dolayısıyla menfaat temin edilmiş olması hâlinde verilecek idari para cezasının miktarı bu menfaatin iki katından az olamaz....." şeklinde yapılan belirleme uyarınca Günişığı Portföy Yönetim A.Ş.'ye (sermaye piyasası kurumu olup Kanun hükümlerine tabidir) idari para cezası uygulanacaktır. İdari para cezalarının uygulanmasından önce ilgilinin savunmasının

alınması gerektiğinden Günlüğü Portföy Yönetim A.Ş.'nin sorumlularının savunması alınacaktır. Savunma istendiğine ilişkin yazının tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde savunma verilmemesi hâlinde, ilgilinin savunma hakkından feragat ettiği kabul edilecektir. (3 puan)

Cevap 3-6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun yatırım kuruluşlarının faaliyetlerine yönelik olarak belirlenmiş olan "*Teminatlar, yatırımcı varlıkları ve kullanım esasları*"na ilişkin usul ve esasların/belirlemelerin ve bu kapsamda Sermaye Piyasası Kurulunun yetkilerinin açıklanması/anlatılması istenmiştir.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun "*Teminatlar, yatırımcı varlıkları ve kullanım esasları*" başlıklı 46 ncı maddesinde;

"(1) Kurul, yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinde bulunacaklara teminat yatırma veya bulundurma zorunluluğu getirebilir.

(2) Yatırım kuruluşları, yatırımcılardan kredili sermaye piyasası aracı işlemleri, sermaye piyasası araçlarının ödünç işlemleri veya açığa satış işlemleri ile diğer yatırım hizmet ve faaliyetleri ve yan hizmetler nedeniyle teminat verilmesini isteyebilirler. Borsalar ile takas ve saklama kuruluşları, yatırım kuruluşları ve yatırımcılardan yatırım hizmetleri ve faaliyetleri kapsamında teminat verilmesini isteyebilirler.

(3) Bu maddede düzenlenen teminatların türü, miktarı, kullanım alanı ve şekli ile yatırılması ve serbest bırakılmasına ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

(4) Bu maddede düzenlenen teminatlar tevdi amaçları dışında kullanılamaz, üçüncü kişilere devredilemez, kamu alacakları için olsa dahi haczedilemez, rehnedilemez, iflas masasına dâhil edilemez ve üzerlerine ihtiyati tedbir konulamaz.

(5) Yatırımcıların her ne surette olursa olsun yatırım kuruluşları nezdinde bulunan nakit ve sermaye piyasası araçları, yatırım kuruluşlarının malvarlıklarından ayrı izlenir. Söz konusu varlıklar, yatırımcıların yazılı açık izni olmaksızın, tevdi edilen kurumlar tarafından tevdi amacı dışında kendilerine veya üçüncü kişilere menfaat sağlayacak şekilde kullanılamazlar.

(6) Yatırımcıların her ne surette olursa olsun yatırım kuruluşları nezdinde bulunan nakit ve sermaye piyasası araçları yatırım kuruluşlarının borçları nedeniyle, yatırım kuruluşlarının mal varlığı ise yatırımcıların borçları nedeniyle kamu alacakları için olsa dahi haczedilemez, yatırımcıların ayrıca yazılı ön izni olmaksızın rehnedilemez, iflas masasına dâhil edilemez ve üzerlerine ihtiyati tedbir konulamaz.

(7) Bankalar nezdinde tutulmakta olan müşteri nakitlerinin ilgili yatırım kuruluşu müşterileri için açılacak olan münferit hesap veya hesaplarda, yatırım kuruluşunun kendi nakit varlığından ayrı olarak izlenmesi esastır. Müşteri hesaplarının bankalarda nemalandırılmasına ilişkin esaslar Kurulca belirlenir. Müşteri hesapları kredi teminatı olarak gösterilemez, bu hesaplar üzerinde yatırım kuruluşu lehine blokaj, rehin ve benzeri takyidat tesis edilemez. Bankaların bu kapsamdaki sorumluluğu yatırım kuruluşlarınca yapılan bildirimlerle sınırlıdır. Bu hesaplarda bakiyesi yer alan müşterilerle ilgili tedbir, haciz ve benzeri her türlü idari ve adli talepler münhasıran ilgili yatırım kuruluşuna bildirilir ve yatırım kuruluşu tarafından yerine getirilir.

(8) Yatırım kuruluşlarınca müşteri nakitleri için bankalar nezdinde açılan hesaplar banka muhasebesinde ayrı bir hesapta izlenir. Bankalar yatırım kuruluşu müşteri nakitlerinin kaydedildiği hesaplara ilişkin olarak Kurulca belirlenen şekilde ve sıklıkta Kurula bildirim yapmak zorundadır. Bu yükümlülük Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından Kurula tahsis edilen bir sistem yoluyla da yerine getirilebilir." Şeklinde belirleme yapılmıştır. Buna göre;

- Kurul, yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinde bulunacaklara teminat yatırma veya bulundurma zorunluluğu getirebilecektir. (1 puan)

- Yatırım kuruluşları, yatırımcılardan kredili sermaye piyasası aracı işlemleri, sermaye piyasası araçlarının ödünç işlemleri veya açığa satış işlemleri ile diğer yatırım hizmet ve faaliyetleri ve yan hizmetler nedeniyle teminat verilmesini isteyebilecektir. Yine borsalar ile takas ve saklama kuruluşları, yatırım kuruluşları ve yatırımcılardan yatırım hizmetleri ve faaliyetleri kapsamında teminat verilmesini isteyebilecektir. **(2 puan)**
- Bu kapsamda teminatların türü, miktarı, kullanım alanı ve şekli ile yatırılması ve serbest bırakılmasına ilişkin usul ve esaslar Sermaye Piyasası Kurulunca belirlenecektir. **(1 puan)**
- Yine bu kapsamdaki teminatlar tevdi amaçları dışında kullanılamayacak, üçüncü kişilere devredilemeyecek, kamu alacakları için olsa dahi haczedilemeyecek, rehnedilemeyecek, iflas masasına dâhil edilemeyecek ve üzerlerine ihtiyati tedbir konulamayacaktır. **(2 puan)**
- Yatırımcıların her ne surette olursa olsun yatırım kuruluşları nezdinde bulunan nakit ve sermaye piyasası araçları, yatırım kuruluşlarının malvarlıklarından ayrı izlenecek, söz konusu varlıklar, yatırımcıların yazılı açık izni olmaksızın, tevdi edilen kurumlar tarafından tevdi amacı dışında kendilerine veya üçüncü kişilere menfaat sağlayacak şekilde kullanılamayacaktır. **(2 puan)**
- Yatırımcıların her ne surette olursa olsun yatırım kuruluşları nezdinde bulunan nakit ve sermaye piyasası araçları yatırım kuruluşlarının borçları nedeniyle, yatırım kuruluşlarının mal varlığı ise yatırımcıların borçları nedeniyle kamu alacakları için olsa dahi haczedilemeyecek, yatırımcıların ayrıca yazılı ön izni olmaksızın rehnedilemeyecek, iflas masasına dâhil edilemeyecek ve üzerlerine ihtiyati tedbir konulamayacaktır. **(2 puan)**
- Bankalar nezdinde tutulmakta olan müşteri nakitlerinin ilgili yatırım kuruluşu müşterileri için açılacak olan münferit hesap veya hesaplarda, yatırım kuruluşunun kendi nakit varlığından ayrı olarak izlenmesi esastır. Müşteri hesaplarının bankalarda nemalandırılmasına ilişkin esaslar sermaye Piyasası Kurulunca belirlenmektedir. Müşteri hesapları kredi teminatı olarak gösterilemeyecek, bu hesaplar üzerinde yatırım kuruluşu lehine blokaj, rehin ve benzeri takyidat tesis edilemeyecektir. Bankaların bu kapsamdaki sorumluluğu yatırım kuruluşlarınca yapılan bildirimlerle sınırlı bulunmaktadır. Bu hesaplarda bakiyesi yer alan müşterilerle ilgili tedbir, haciz ve benzeri her türlü idari ve adli talepler münhasıran ilgili yatırım kuruluşuna bildirilecek ve yatırım kuruluşu tarafından yerine getirilecektir. **(3 puan)**
- Yatırım kuruluşlarınca müşteri nakitleri için bankalar nezdinde açılan hesaplar banka muhasebesinde ayrı bir hesapta izlenecektir. Bankalar yatırım kuruluşu müşteri nakitlerinin kaydedildiği hesaplara ilişkin olarak Sermaye Piyasası Kurulunca belirlenen şekilde ve sıklıkta Kurula bildirim yapmak zorundadır. Bu yükümlülük Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından Kurula tahsis edilen bir sistem yoluyla da yerine getirilebilecektir. **(2 puan)**

Cevap 4: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve Kanunun verdiği yetki dahilinde yayımlanan Sermaye Piyasası Araçlarının Satışı Tebliği (II-5.2) kapsamında, sermaye piyasası araçlarının halka arz yoluyla satışında uygulanabilecek yöntemlerden “*Talep toplama yoluyla satış yöntemi*” nin açıklanması/anlatılması istenmiştir.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve Kanunun verdiği yetki dahilinde yayımlanan Sermaye Piyasası Araçlarının Satışı Tebliği (II-5.2)’nin “*Talep toplama yoluyla satış yöntemi*” başlıklı 14 üncü maddesinde;

“(1)Talep toplama yoluyla satış yöntemi, yatırımcıların halka arz edilen sermaye piyasası araçlarına ilişkin taleplerinin toplanarak bu taleplerin önceden belirlenmiş usul ve esaslar çerçevesinde karşılanan kısmına ilişkin satışını ifade eder.

(2)Talep toplama yoluyla satış yönteminde, yatırımcıların satışa sunulan sermaye piyasası araçlarına ilişkin talepleri bu Tebliğin ekindeki talep formunun düzenlenmesi suretiyle toplanır ve satış işlemi talep toplandıktan sonra izahnamede belirlenen usul ve esaslara göre gerçekleştirilir. Sermaye piyasası araçlarının dağıtımı yalnızca talepte bulunanlar arasında yapılır. Yatırımcılar istedikleri takdirde, talep formunda satın almak istedikleri sermaye piyasası aracının miktarına ilişkin bir alt sınır belirleyebilirler. Yetkili kuruluşlar talep formunu kabul etmeden önce yatırımcıların kimlik bilgilerini tespit ederler. Satışı planlanan sermaye piyasası araçlarına ilişkin talep toplanmış olması, bu taleplerin mutlaka karşılanacağı anlamına gelmez.

(3) İzahnamede aksi belirtilmediği sürece, talep toplama yoluyla satış yönteminin kullanıldığı halka arzlarda izahnamede herhangi bir değişiklik olmasa dahi, yatırımcılar talep toplama süresi içerisinde taleplerini değiştirme ya da geri alma hakkına sahiptirler.

(4) Talep toplama yoluyla satış yöntemi;

- a) Sabit fiyatla talep toplama,
- b) Fiyat teklifi olarak talep toplama,
- c) Fiyat aralığı ile talep toplama

yoluyla gerçekleştirilir.

(5) Sabit fiyatla talep toplama yoluyla satış yönteminde;

a) Satışa sunulan aracın pay olması durumunda sabit bir fiyat belirlenerek talep toplanır.

b) Pay dışındaki sermaye piyasası araçlarının satışında aracın niteliğine göre uygun görülen iskonto oranı, kupon faizi oranı gibi sabit kriterler belirlenir.

(6) Fiyat teklifi olarak talep toplama yoluyla satış yönteminde;

a) Satışa sunulan aracın pay olması durumunda asgari bir satış fiyatı belirlenir ve bunun üzerindeki fiyat teklifleri toplanır.

b) Pay dışındaki sermaye piyasası araçlarının satışında aracın niteliğine göre uygun görülen iskonto oranı, kupon faizi oranı gibi kriterler belirlenir ve bu kriterlere dayalı olarak fiyat teklifleri toplanır.

(7) Fiyat aralığı ile talep toplama yoluyla satış yönteminde;

a) Satışa sunulan aracın pay olması durumunda bir taban ve tavan fiyat belirlenerek bu fiyat aralığından yatırımcıların talepleri toplanır.

b) Pay dışındaki sermaye piyasası araçlarının satışında aracın niteliğine göre uygun görülen asgari ve azami iskonto oranı, kupon faizi oranı gibi kriterlerin tespit edilmesi suretiyle belirlenecek taban ve tavan fiyat aralığından yatırımcıların talepleri toplanır.

c) Bu fıkra kapsamındaki talep toplama işlemlerinin, fiyat aralığında kalmak kaydıyla farklı oran ya da fiyat adımlarından gerçekleştirilmesi mümkündür.

(8) Fiyat aralığı ile talep toplama yoluyla satış yönteminin kullanılması durumunda tavan fiyat, taban fiyatın yüzde yirmi fazlasını aşmayacak şekilde belirlenir.

(9) Talep toplama yoluyla satış yönteminin kullanılması durumunda, halka arz edilen paylara yeterli talepte bulunulmaması durumunda, talepte bulunulmayan paylar için bu Tebliğin talep toplanmaksızın satış yöntemine ilişkin düzenlemeleri uygulanır.” Şeklinde belirleme yapılmıştır.

Buna göre;

- Talep toplama yoluyla satış yöntemi, yatırımcıların halka arz edilen sermaye piyasası araçlarına ilişkin taleplerinin toplanarak bu taleplerin önceden belirlenmiş usul ve esaslar çerçevesinde karşılanan kısmına ilişkin satışını ifade etmektedir. **(1 puan)**
- Talep toplama yoluyla satış yönteminde, yatırımcıların satışa sunulan sermaye piyasası araçlarına ilişkin talepleri Sermaye Piyasası Araçlarının Satışı Tebliği (II-5.2) ekindeki

talep formunun düzenlenmesi suretiyle toplanır ve satış işlemi talep toplandıktan sonra izahnamede belirlenen usul ve esaslara göre gerçekleştirilir. **(1 puan)**

- Sermaye piyasası araçlarının dağıtımı yalnızca talepte bulunanlar arasında yapılır. Yatırımcılar istedikleri takdirde, talep formunda satın almak istedikleri sermaye piyasası aracının miktarına ilişkin bir alt sınır belirleyebilirler. Yetkili kuruluşlar talep formunu kabul etmeden önce yatırımcıların kimlik bilgilerini tespit ederler. Satış planlanan sermaye piyasası araçlarına ilişkin talep toplanmış olması, bu taleplerin mutlaka karşılanacağı anlamına gelmez. **(2 puan)**
- İzahnamede aksi belirtilmediği sürece, talep toplama yoluyla satış yönteminin kullanıldığı halka arzlarda izahnamede herhangi bir değişiklik olmasa dahi, yatırımcılar talep toplama süresi içerisinde taleplerini değiştirme ya da geri alma hakkına sahiptirler. **(2 puan)**
- Talep toplama yoluyla satış yöntemi;
 - Sabit fiyatla talep toplama, **(1 puan)**
 - Fiyat teklifi alarak talep toplama, **(1 puan)**
 - Fiyat aralığı ile talep toplama **(1 puan)**yoluyla gerçekleştirilir.
- Sabit fiyatla talep toplama yoluyla satış yönteminde;
 - Satışa sunulan aracın pay olması durumunda sabit bir fiyat belirlenerek talep toplanır. **(1 puan)**
 - Pay dışındaki sermaye piyasası araçlarının satışında aracın niteliğine göre uygun görülen iskonto oranı, kupon faizi oranı gibi sabit kriterler belirlenir. **(1 puan)**
- Fiyat teklifi alarak talep toplama yoluyla satış yönteminde;
 - Satışa sunulan aracın pay olması durumunda asgari bir satış fiyatı belirlenir ve bunun üzerindeki fiyat teklifleri toplanır. **(1 puan)**
 - Pay dışındaki sermaye piyasası araçlarının satışında aracın niteliğine göre uygun görülen iskonto oranı, kupon faizi oranı gibi kriterler belirlenir ve bu kriterlere dayalı olarak fiyat teklifleri toplanır. **(1 puan)**
- Fiyat aralığı ile talep toplama yoluyla satış yönteminde;
 - Satışa sunulan aracın pay olması durumunda bir taban ve tavan fiyat belirlenerek bu fiyat aralığından yatırımcıların talepleri toplanır. **(1 puan)**
 - Pay dışındaki sermaye piyasası araçlarının satışında aracın niteliğine göre uygun görülen asgari ve azami iskonto oranı, kupon faizi oranı gibi kriterlerin tespit edilmesi suretiyle belirlenecek taban ve tavan fiyat aralığından yatırımcıların talepleri toplanır. **(1 puan)**
 - Bu kapsamda talep toplama işlemlerinin, fiyat aralığında kalmak kaydıyla farklı oran ya da fiyat adımlarından gerçekleştirilmesi de mümkündür. **(1 puan)**
- Fiyat aralığı ile talep toplama yoluyla satış yönteminin kullanılması durumunda tavan fiyat, taban fiyatın yüzde yirmi fazlasını aşmayacak şekilde belirlenir. **(2 puan)**
- Talep toplama yoluyla satış yönteminin kullanılması durumunda, halka arz edilen paylara yeterli talepte bulunulmaması durumunda, talepte bulunulmayan paylar için Sermaye Piyasası Araçlarının Satışı Tebliği (II-5.2)'nin talep toplanmaksızın satış yöntemine ilişkin düzenlemeleri uygulanır. **(2 puan)**

Cevap 5-6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında aşağıda belirtilen örnek olayın “Piyasa bozucu eylemler” ve “Sermaye Piyasası Suçları” kapsamında değerlendirilmesi, varsa tanımlı suç tipinin ve cezasının açıklanması/anlatılması/belirlenmesi istenmiştir.

“Ayşe KESKİN Borsa İstanbul A.Ş. yıldız pazarda işlem gören ve %50’si halka açık olan Uzayyolu Teknoloji ve İletişim A.Ş.’nin genel müdür yardımcısıdır. Ayşe KESKİN, Türkiye’de

sermaye piyasasında menkul kıymetlere yatırımda bulunan kanuni merkezi ve işyeri İngiltere’de olan Eagle Investment Company’nin Türkiye’nin de dahil olduğu Avrasya masası şefi Jessica ALBA ile arkadaşdır. Ayşe KESKİN Jessica ALBA ile olan arkadaş ortamında, çalıştığı şirket olan “Uzayyolu Teknoloji ve İletişim A.Ş.’nin yapay zeka alanında çok ilerlediği, geliştirdiği yazılımlar ve donanımlar ile uzay teknolojileri ve savunma sanayi alanında yeni buluşlara imza attığı, bu kapsamda bir çok yeni iş imkanları ve gelir getirici antlaşmaları imzalayacağı ve bu konularda görüşmeler yaptığı, dolayısıyla şirketin hasılatının artacağı ve değerinin aşırı bir şekilde fiyatlanacağı, bu yeni antlaşmalar ve iş imkanlarının kısa süre sonra özel durum açıklaması ile kamuya paylaşılacağı” mahiyetinde açıklamalarda bulunmuştur. Jessica ALBA bu duyumlarına istinaden söz konusun şirketin paylarına alım emri vermiş/verdiremiş ve 15/10/2024 tarihinden itibaren 25 günlük süreçte Borsa İstanbul A.Ş.’de 1 TL nominal bedelli pay ortalama 36 TL’den 6.600.000 adet olarak alınmıştır. 20/11/2024 tarihinde Uzayyolu Teknoloji ve İletişim A.Ş. yeni geliştirdiği teknoloji kapsamında yeni iş ilişkisini ve anlaşmalarını özel durum açıklaması ile kamuya paylaşarak, gelecek karlılık kısa ve uzun dönem tahminlerini/tahminleri %400 artacak şekilde revize etmiş/edilmiştir. 31/12/2025 tarihinde 1 TL nominal bedelli payın piyasa fiyatı 96 TL, Borsa İstanbul A.Ş.’de şirketin 2024 yılı mali tablolarını kamuya sunması ile birlikte 6/3/2025 tarihi itibarıyla 1 TL nominal bedelli payın piyasa fiyatı 140 TL olacak şekilde işlem görmeye başlamış, Jessica ALBA bu tarihten itibaren 25 günlük süreçte payların tamamını ortalama 144 TL fiyattan satmış/sattırmıştır. Sermaye Piyasası Kurulu yapılan ihbara bağlı olarak yaptırdığı araştırma ve inceleme sonucu, Ayşe KESKİN’in, arkadaşı Jessica ALBA’nın da bulunduğu arkadaş ortamında bu şekilde açıklamalarda bulunduğunu ve Jessica ALBA’nın bu doğrultuda işlem yaptığını teyit/tespit etmiştir.”

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun 104 üncü maddesinde “*“Piyasa bozucu eylemler”* tanımlanmış olup buna göre;

“(1) Makul bir ekonomik veya finansal gerekçeyle açıklanamayan, borsa ve teşkilatlanmış diğer piyasaların güven, açıklık ve istikrar içinde çalışmasını bozacak nitelikteki eylem ve işlemler, bir suç oluşturmadığı takdirde, piyasa bozucu nitelikte eylem sayılır. Kurulca belirlenen piyasa bozucu eylemleri gerçekleştiren kişilere Kurul tarafından yirmi bin Türk Lirasından beş yüz bin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir. Ancak, bu suretle menfaat temin edilmiş olması hâlinde verilecek idari para cezasının miktarı bu menfaatin iki katından az olamaz.” Şeklinde belirleme yapılmıştır.

Dolayısıyla piyasa bozucu eylemlerin, bir iş, oluş ve eylem ile tasarrufa bağlı olarak ortaya çıkması, borsa ve teşkilatlanmış diğer piyasaların güven, açıklık ve istikrar içinde çalışmasını bozacak nitelikte ancak 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’na göre “*Sermaye Piyasası Suçları*” kapsamında değerlendirilmeyecek şekilde olması gerekmektedir. Eğer söz konusu eylem ve işlemler “*Sermaye Piyasası Suçları*” kapsamında eylem ve işlem ise piyasa bozucu eylem niteliğinde de olsa Kanun’da tanımlı suç kapsamında ceza uygulanacaktır.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun “*Sermaye Piyasası Suçları*” ana başlığı altında 106 ncı maddesinde “*Bilgi suistimali*” düzenlenmiştir. Buna göre;

“(1) Doğrudan ya da dolaylı olarak sermaye piyasası araçları ya da ihraççılar hakkında, ilgili sermaye piyasası araçlarının fiyatlarını, değerlerini veya yatırımcıların kararlarını etkileyebilecek nitelikteki ve henüz kamuya duyurulmamış bilgilere dayalı olarak ilgili sermaye piyasası araçları için alım ya da satım emri veren veya verdiği emri değiştiren veya iptal eden ve bu suretle kendisine veya bir başkasına menfaat temin eden;

a) İhraççıların veya bunların bağlı veya hâkim ortaklıklarının yöneticileri,

b) İhraççıların veya bunların bağlı veya hâkim ortaklıklarında pay sahibi olmaları nedeniyle bu bilgilere sahip olan kişiler,

- c) İş, meslek ve görevlerinin icrası nedeniyle bu bilgilere sahip olan kişiler,
- ç) Bu bilgileri suç işlemek suretiyle elde eden kişiler,
- d) Sahip oldukları bilginin bu fıkra da belirtilen nitelikte bulunduğunu bilen veya ispat edilmesi hâlinde bilmesi gereken kişiler,

üç yıldan beş yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılırlar. Ancak, bu suçtan dolayı adli para cezasına hükmedilmesi hâlinde verilecek ceza elde edilen menfaatin iki katından az olamaz.” Şeklinde belirleme yapılmıştır.

Dolayısıyla yapılan belirlemeler doğrultusunda, bilgi suiistimali suçunun oluşması için sermaye piyasası aracının fiyatını ve yatırımcıların kararını etkileyecek düzeyde henüz kamuyla paylaşılmamış olan bilginin elde edilmesi, öğrenilmesi doğrultusunda, sermaye piyasası araçları üzerinde işlem yaparak menfaat temin edilmesi gerekmektedir. Eğer kamuyla paylaşılmayan içsel bilgi öğrenilmiş olsa bile sermaye piyasası aracı üzerinde işlem yapılmamışsa, işlem yapılmış olsa bile menfaat temin edilmemiş ise bilgi suiistimali suçu oluşmayacaktır. Bu takdirde eylem ve işlem piyasa bozucu eylem kapsamında değerlendirilebilecektir. Söz konusu eylem ve işlemin bilgi suiistimali suçunu oluşturması halinde ise üç yıldan beş yıla kadar hapis veya elde edilen menfaatin iki katından az olamayacak şekilde adli para cezası uygulanacaktır.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun “Sermaye Piyasası Suçları” ana başlığı altında 107 nci maddesinde “Piyasa dolandırıcılığı” düzenlenmiştir. Buna göre;

“(1) Sermaye piyasası araçlarının fiyatlarına, fiyat değişimlerine, arz ve taleplerine ilişkin olarak yanlış veya yanıltıcı izlenim uyandırmak amacıyla alım veya satım yapanlar, emir verenler, emir iptal edenler, emir değiştirenler veya hesap hareketleri gerçekleştirenler üç yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin günden on bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar. Ancak, bu suçtan dolayı verilecek olan adli para cezasının miktarı, suçun işlenmesi ile elde edilen menfaatten az olamaz.

(2) Sermaye piyasası araçlarının fiyatlarını, değerlerini veya yatırımcıların kararlarını etkilemek amacıyla yalan, yanlış veya yanıltıcı bilgi veren, söylenti çıkaran, haber veren, yorum yapan veya rapor hazırlayan ya da bunları yayan ve bu suretle menfaat sağlayanlar üç yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.

(3) Birinci fıkra da tanımlanan suçu işleyen kişi pişmanlık göstererek, beş yüz bin Türk Lirasından az olmamak üzere, elde ettiği veya elde edilmesine sebep olduğu menfaatin iki katı miktarı kadar parayı, Hazineye;

- a) Henüz soruşturma başlamadan önce ödediği takdirde, hakkında cezaya hükmolunmaz.
- b) Soruşturma evresinde ödediği takdirde, verilecek ceza yarısı oranında indirilir.
- c) Kovuşturma evresinde hüküm verilinceye kadar ödediği takdirde, verilecek ceza üçte biri oranında indirilir.” Şeklinde hüküm altına alınmıştır.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun 107 nci maddesinde düzenlenen piyasa dolandırıcılığı suçu diğer taraftan manipülasyon yapmak olarak adlandırılmakta, maddenin birinci bendi hükümleri doğrultusunda işlem bazlı piyasa dolandırıcılığı, ikinci bendi hükümleri doğrultusunda ise bilgi bazlı piyasa dolandırıcılığı olarak tasnif edilmektedir.

107/1 e göre, sermaye piyasası araçlarının fiyatlarına, fiyat değişimlerine, arz ve taleplerine ilişkin olarak yanlış veya yanıltıcı izlenim uyandırmak amacıyla alım veya satım yapanlar, emir verenler, emir iptal edenler, emir değiştirenler veya hesap hareketleri gerçekleştirenler hakkında 3 yıldan 5 yıla kadar hapis ve beş bin günden on bin güne kadar adli para cezası verileceği, ancak bu suçtan dolayı verilecek olan adli para cezasının miktarının suçun işlenmesi ile elde edilen menfaatten az olamayacağı, hükme bağlanmıştır. Buna göre yapılan işlemin sermaye piyasası araçlarının

TÜRMÖB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

fiyatlarında, fiyat değişimlerinde, arz ve taleplerinde yanlış veya yanıltıcı izlenim uyandırabilecek nitelikte işlem yapılması, örneğin kendinden kendine işlemler şeklinde alıcı ve satıcının aynı olduğu veya yapılan anlaşma kapsamında bir grubun ortak hareketi ile alım ve satım, emir iptali işlemlerinin tesis edildiği durumlar gibi alım, satım, emir iptali işleminin yapay ve hileli olması vb. durumların söz konusu olması gerekmektedir. Ancak işlem bazlı piyasa dolandırıcılığı suçunun sonucu sermaye piyasası araçlarının fiyatının etkilenmesi tehlikesidir. Bu tehlikenin varlığı suçun oluşumunda yeterli olup amaç hasıl olmamış olsa bile buna teşebbüs edilmesi suçun oluşumunu sağlayabilecektir. Söz konusu suçun tesisi ile amaçlanan sermaye piyasası araçlarının fiyatlarının, fiyat değişimlerinin, arz ve taleplerinin yanlış veya yanıltıcı izlenim uyandıracak şekilde etkilenmesine yönelik işlem gerçekleştiren kişilerin cezalandırılmasıdır.

Bu suçun oluşumunda menfaat sağlanması şart olmayıp, menfaat sağlanması adli para cezasının uygulanmasında belirleyici olmaktadır. Menfaat sağlanmasında, failin mal varlığında bir artışın meydana gelmesinin yanı sıra bir zarardan korunma da menfaat olarak değerlendirilmektedir. Yine suçun oluşumuna ilişkin yalan ve yanlış izlenim uyandıran işlemlerin büyüklüğü konusunda herhangi bir alt veya üst sınır bulunmamaktadır. Bir çok işlem ve/veya tek bir işlem bu suçun oluşumuna neden olabilecektir. Ayrıca 107/3 e göre bu suçu işleyenler pişmanlık hükümlerinden yararlanabilecektir.

107/2 e göre yapılan piyasa dolandırıcılığı ise bilgi bazlı piyasa dolandırıcılığı olarak nitelendirilmekte ve buna göre, sermaye piyasası araçlarının fiyatlarını, değerlerini veya yatırımcıların kararlarını etkilemek amacıyla yalan, yanlış veya yanıltıcı bilgi verilmesi, söylenti çıkarılması, haber verilmesi, yorum yapılması veya rapor hazırlanması ya da bunların yayılması olarak sayılmıştır. Söz konusu suçun maddi unsurunun oluşabilmesi için bilgi, söylenti, haber, yorum veya raporun yalan, yanlış veya yanıltıcı olması ve bu suretle menfaat sağlanmış olması gerekmektedir. Yapılan işlem sonucunda menfaat temini yoksa suç oluşmayacaktır. Yine suçun oluşumunda kasıt unsuru aranmaktadır.

Yapılan işlemler ve eylemler 107/1 ve 2 'ye göre suç oluşturmadığı takdirde, söz konusu işlemler ve eylemler Kanunun 104 üncü maddesi kapsamında piyasa bozucu eylemler olarak değerlendirilebilecektir.

Yapılan açıklamalar doğrultusunda gerçek ve tüzel kişinin/kişilerin fiili bilgi suistimali ve/veya piyasa dolandırıcılığı suçunu oluşturuyorsa da Kanunun 104 üncü maddesi doğrultusunda piyasa bozucu eylem kapsamında değerlendirilip idari para cezası ile cezalandırılabilir. Piyasa bozucu eylemlerde idari cezayı uygulama yetkisi Sermaye Piyasası Kurulu'ndadır. Kurul, piyasa bozucu eylem gerçekleştiren kişilere 20 bin TL ile 500 bin TL arasında idari para cezası uygulayabilir. Ancak eylem sonucunda menfaat edilmiş olması hâlinde idari para cezasının miktarı bu menfaatin iki katından az olamayacaktır. Buna göre;

- Ayşe KESKİN'in eylemi sermaye piyasası araçlarının fiyatlarına, fiyat değişimlerine, arz ve taleplerine ilişkin olarak yanlış veya yanıltıcı izlenim uyandırmak amacıyla alım veya satım yapmak, emir vermek, emir iptal etmek, emir değiştirmek veya hesap hareketleri gerçekleştirmek mahiyetinde olmadığından Kanunun 107/1 inci maddesine göre, işlem bazlı piyasa dolandırıcılığı da söz konusu olmayacaktır. **(1 puan)**
- Yine Kanunun 107/2 inci maddesinde tanımlı bilgi bazlı piyasa dolandırıcılığı suçunun oluşumu için Ayşe KESKİN'in sermaye piyasası araçlarının fiyatlarını, değerlerini veya yatırımcıların kararlarını etkilemek amacıyla yalan, yanlış veya yanıltıcı bilgi vermek, söylenti çıkarmak, haber yaymak, yorum yapmak vb. eylemler ile menfaat sağlamış olması gerekmektedir. Yapılan işlem sonucunda menfaat temini olmadığı ve eylemlerin yalan, yanlış veya yanıltıcı olduğuna ilişkin bir belirleme yapılmadığı için 107/2'ye göre

de bir suç oluşmamaktadır. Yine suçun oluşumunda kasıt unsuru ayrıca aranmaktadır. **(1 puan)**

- Uzayyolu Teknoloji ve İletişim A.Ş.'nin genel müdür yardımcısı olan Ayşe KESKİN'in kendisi vakıf olduğu içsel bilgiler doğrultusunda şirketin payları üzerinde herhangi bir işlemde bulunmamış ve kasıtlı olarak menfaat elde edecek şekilde veya birinin menfaatine olacak şekilde de kullanmamış ve tavsiyede bulunmamıştır. Dolayısıyla Ayşe KESKİN'in eylemi bilgi suistimali kapsamında bir eylem olmayacaktır. **(2 puan)**
- İçsel bilgi veya sürekli bilgilere sahip olan kişilerin bu bilgileri diğer kişilere vermeleri suç oluşturmadığı takdirde, piyasa bozucu eylem olacaktır. Dolayısıyla iç bilgiyi muhafaza etmekle sorumlu olan genel müdür yardımcısı Ayşe KESKİN, çalıştığı şirketin içsel bilgilerini kamuya açıklanmadan arkadaş ortamında paylaşmış olması nedeniyle, piyasa bozucu eylem kapsamında idari para cezasına muhatap olabilecektir. Burada menfaat elde dilip edilmediğinin bir önemi bulunmamaktadır. Menfaat elde ettiğine ilişkin bir belirleme olmadığından Sermaye Piyasası Kurulu Ayşe KESKİN için 20 bin TL ile 500 bin TL arasında idari para cezası uygulayabilecektir. **(2 puan)**

Eylem ve işlemi, kanuni merkezi ve işyeri İngiltere'de olan Eagle Investment Company ve bunun Türkiye'nin de dahil olduğu Avrasya masası şefi ve aynı zamanda Ayşe KESKİN'in arkadaşı Jessica ALBA açısından değerlendirdiğimizde;

- Eagle Investment Company'nin ve bunu temsilen Jessica ALBA'nın Ayşe KESKİN'den aldığı/duyduğu bilgiler doğrultusunda yaptığı işlem ve eylemi sermaye piyasası araçlarının fiyatlarına, fiyat değişimlerine, arz ve taleplerine ilişkin olarak yanlış veya yanıltıcı izlenim uyandırmak amacıyla alım veya satım yapmak, emir vermek, emir iptal etmek, emir değiştirmek veya hesap hareketleri gerçekleştirmek şeklinde değildir. Jessica ALBA şirketi temsilen gerçek manada borsada işlem yapmış/yaptırmış olup işlem bazlı bir yapay ve hilecilik söz konusu olmamış, buna yönelik bir teşebbüste de bulunulmamıştır. Buna göre Jessica ALBA'nın yaptığı/yaptırdığı işlem 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 107/1 inci maddesinde tanımlı olan işlem bazlı piyasa dolandırıcılığı suçu değildir. **(1 puan)**
- Jessica ALBA şirketi adına, Uzayyolu Teknoloji ve İletişim A.Ş. hisselerinin fiyatlarını, değerlerini veya yatırımcıların kararlarını etkilemek amacıyla yalan, yanlış veya yanıltıcı bilgi vermek, söylenti çıkarmak, haber yaymak, yorum yapmak, rapor hazırlamak vb. eylemler ile menfaat sağlamış olması gerekmektedir. Yapılan işlem sonucunda menfaat temini olmakla birlikte eylemlerin yalan, yanlış veya yanıltıcı olduğuna ilişkin bir belirleme yapılmadığı için 107/2'ye göre bir suç oluşmamaktadır. Yine suçun oluşumunda kasıt unsuru ayrıca aranmaktadır. **(1 puan)**
- Jessica ALBA'nın eylem ve işlemleri, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 106 ncı maddesinde tanımlı suç kapsamında olduğu için ayrıca Kanunun 104 üncü maddesi doğrultusunda piyasa bozucu eylem olarak değerlendirilmeyecektir. **(2 puan)**
- Jessica ALBA şirketi adına, Uzayyolu Teknoloji ve İletişim A.Ş. hisselerinde işlem yapmayı/yaptırmayı Uzayyolu Teknoloji ve İletişim A.Ş.'nin genel müdür yardımcısı ve arkadaşı olan Ayşe KESKİN'in arkadaş ortamında paylaştığı ancak henüz kamuya açıklanmamış bilgiler doğrultusunda yapmıştır. Bilginin açıklanacağı kişinin yasal bir düzenleme, ana sözleşme veya özel bir sözleşme gereğince, söz konusu bilgileri gizli tutma yükümlülüğü altında olması ve kamuya açıklanmaya kadar bu bilgiyi kullanmaması gerekmektedir. Dolayısıyla Jessica ALBA Uzayyolu Teknoloji ve İletişim A.Ş. nezdindeki içsel bilgiye ulaşabilecek kişi olmayıp, arkadaşı vasıtasıyla bu bilgiye sahip olmuştur. 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 106/1-ç maddesinde, sahip oldukları bilginin 106/1 kapsamında olduğunu bilen veya ispat edilmesi hâlinde

TÜRMÖB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

bilmesi gerekenlerin ve bu kapsamda menfaat elde edenlerin bilgi suistimali suçuna muhatap olacakları hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla Eagle Investment Company ve/veya bunun adına işlem yapan/yaptıran Jessica ALBA mahiyet itibariyle bu bilginin içsel bilgi olduğunu bilmesi gereken kişidir. Buna göre Jessica ALBA, üç yıldan beş yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılacaktır. Ancak, bu suçtan dolayı adli para cezasına hükmedilmesi hâlinde verilecek ceza elde edilen menfaatin iki katından yani $((144-36)*6.600.000*2=)1.425.600.000$ TL'den az olamayacaktır.

Not: Adli para cezası için bilgilerin kamuyla paylaşılmasından sonraki hisse paylarında meydana gelen artışı dikkate almayanların cevabı da doğru kabul edilmiştir. **(5 puan)**